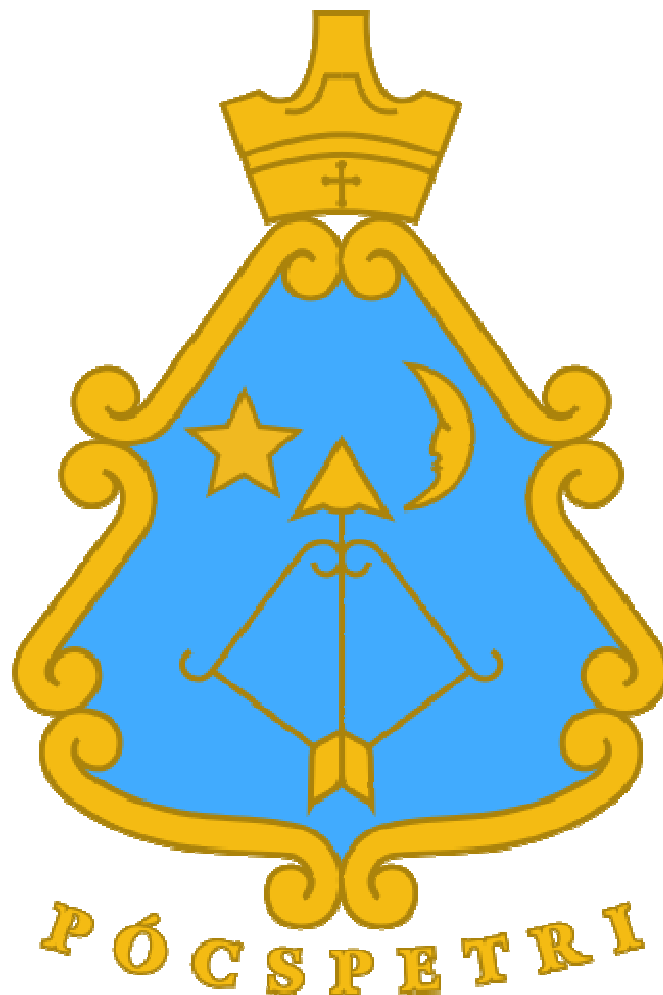

PÓCSPETRI KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ – TERVEZET –

II. FEJEZET

A „településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 30.§ szerinti véleményezési dokumentáció

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ**PÓCSPETRI KÖZSÉG
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
2020****TARTALOM****1. JÖVŐKÉP**

- 1.1. *A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan*
- 1.2. *A település jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan*
- 1.3. *A településfejlesztési elvek rögzítése*

2. CÉLOK

- 2.1. *A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása*
- 2.2. *Részcélok és a beavatkozások területei, egységeinek meghatározása*
 - 2.2.1. *A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata*
 - 2.2.2. *A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre*

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

- 3.1. *A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása*
- 3.2. *A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra*
- 3.3. *Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére*

4. HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL, A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

- 4.1. *A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer*
- 4.2. *Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére*

BEVEZETÉS

Jelen dokumentum **Pócspetri Község Településfejlesztési Konceptiója**, amely a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján került kidolgozásra.

A koncepció egy hosszú távra (10 évet meghaladó időtávra) szóló dokumentum, amely kijelöli a község elendő jövőképét a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan, valamint rögzíti a településfejlesztés elveit. A koncepció meghatározza a Község átfogó fejlesztését szolgáló célkitűzéseket, az azokhoz kapcsolódó részcélokat, valamint a célok értelmezését az egyes Községrészekre.

A 2020-2026-as európai uniós tervezési időszakra való felkészülésben fontos szerepe van a megfelelő módon előkészített, megalapozott területi terveknek, így a településfejlesztési koncepciónak és az integrált településfejlesztési stratégiának. A tervezési folyamat tétje jelentős:

- egyrészt a **most kijelölendő irányok hosszú távra meghatározzák a község fejlődését, jövőjét**;
- másrészt jelentős mértékben függ a tervezés sikerétől, hogy a **2020-2026-os EU-s tervezési időszakban rendelkezésre álló forrásokat** mennyire hatékonyan és eredményesen tudja a Község felhasználni.
- Jelen koncepció kitekintést nyújt 2021-2030 tervezési időszakra is, bár annak fejlesztési céljai a koncepció készítésekor még konkrétan nem ismertek.

A településfejlesztési koncepció és az integrált településfejlesztési stratégia kidolgozását egy részletes megalapozó vizsgálat (helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés) előzte meg. A megalapozó vizsgálat – számszerűsített adatokra, tényekre, tendenciákra támaszkodva – bemutatja a Község gazdasági és társadalmi folyamatait, legfőbb erősségeit, adottságait, valamint gyengeségeit, problémáit. A koncepcióban kijelölt fejlesztési irányok a megalapozó vizsgálatban feltárt adottságok és a hosszú távon elérni kívánt állapot közötti utat jelölik ki.

1. JÖVŐKÉP

1.1 A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

Pócspetri Község Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, Nyíregyházától délnyugatra, a Nyírségben a híres búcsújáró hely Máriapócs mellett fekvő település. Nyíregyháza 27 km, Nyírbátor 14 km, Mátészalka 34 km, Kállósemjén 6 km, Nagykálló 14 km, Máriapócs 3,5 km távolságra található. Északon Magy, Ófehértó északkeleten, keleten Máriapócs, délen Kisléta, dél-nyugaton Kállósemjén határolja.

Megközelíthető a megyeszékhelytől a Kállói úton (4911-es számú mellékút), Nagykállón áthaladva és tovább menve, a Batori úton Kállósemjént elhagyva, a 4911-es számú főúton Nyírbátor felé. A Pócspetri leágazásánál balra fordulva, a 4928-as mellékút egyenesen bevisz Pócspetri központjába. Megközelíthető még, szintén Nyíregyháza felől, dél felé haladva, majd az M3-as autópályára felhajtva, Vásárosnamény irányában, az Ófehértói letérőnél lehajtva az autópályáról, Máriapócson áthaladva, Pócspetribe érkezünk.

Teljes területe 26,37 km², a belterület ebből 2,24 km². A lakások száma 639, míg egyéb lakóegységek száma nincs nyilvántartva. Pócspetri Község állandó népessége 2019-es KSH adatok alapján 1630 fő, míg népsűrűsége 64 fő/km².¹

Pócspetri Község pozíciója Magyarország és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye térképén²

Átnézeti térkép teljes közigazgatási terület³

¹ Forrás: www.telepules.com

² Forrás: wikipedia

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye, megyeszékhelyéből, azaz Nyíregyházáról kiindulva, haladva a 4911-es számú mellékút, áthaladva Nagykállón, Kállósemjén és Nyírbátor között a Pócspetri elágazásnál letérünk balra, majd 4928-as mellékút bevisz minket Pócspetri Község központjába. Ez az útvonal 28 km-eres szakasz, azaz menetidőbe kb. 31 percet jelent.

Pócspetri hosszú távú jövőképe meghatározásakor számos külső és belső tényező figyelembevételére van szükség, amelyek alapjaiban determinálják a Község hosszú távú fejlődési lehetőségeit.

A település történelmi hagyományait, a táj és település jellegzetes kapcsolatát megőrizve, és szükség szerint újra élesztve, az itt élő emberek tapasztalatára és szolgalmára alapozva képzelet eljövőjét.

Pócspetri otthonos, vonzó arculattal rendelkező Község, mely a természeti környezet és Községi szolgáltatások kínálata mellett az oktatás-nevelésre, a korszerű egészségfejlesztésre fókuszálva, a korszerű mezőgazdasági infrastruktúrára, valamint a versenyképes gazdaságra kell alapoznia.

Általánosan megfogalmazott cél: Pócspetri nyugodt–biztonságos–élhetőbb település, mezőgazdasági, történelmi múltjára és értékeire építkező települési jellegét megőrizni, erősíteni.

- Nyugodt–biztonságos–élhetőbb település, a település lakossága, a fejlesztés iránya a helyi anyagi és humán közszolgáltatások színvonalának emelése.
- Mezőgazdasági – a hagyományos mezőgazdasági tevékenységek mellett, helyett speciális termékek előállítására és az erre kiépülő feldolgozóipar kialakítása; a folyamat támogatása.
- Történelmi múltjára és értékeire büszke és arra építkező – összekapcsolódik az élhetőség fogalmával, itt a hangsúly a kellemes, a sajátos táji adottságú és történelmi atmoszférát sugárzó környezet kialakításán van.

A természeti és környezeti adottságokat kihasználó mezőgazdasági és feldolgozó ipari (kisüzemi) tevékenység a gazdaság és ellátás területén adódó munkalehetőségek mellett, megfelelő megélhetést, biztosít az ott dolgozók részére.

A település fejlesztésének alapelvei

Pócspetri Község rendezési tervét a település széles nyilvánossága bevonásával kell újra gondolni. Ez a biztosítéka annak, hogy olyan fejlesztési tervek kerüljenek a rendezési tervbe melyek a település jövőjét, hosszú távú fejlődését és fejlesztését szolgálják.

Ezek lehetnek:

- a térségi kapcsolatok erősítése,
- a település fejlesztésének összehangolása a megyei és térségi fejlesztési elképzelésekkel,
- a munkahelyteremtés,
- az építészeti arculat, a még meglévő építészeti értékek megőrzése (településközpont)
- fontos helyen szerepel az idegenforgalom, a falusi és Máriapócs közelsége miatt a vallási turizmus fejlesztése,
- a népesség számának szinten tartása ill. lehetőség szerinti emelése,
- a település megtartóerejének, a település potenciáljának növelése, ifjúságmegtartó, családbarát programok kidolgozása és megvalósítása, ennek keretében kedvezményes áron építési telkek biztosítása (kiemelt figyelemmel a több gyermekes családokra),
- a szolgáltatások fejlesztése,
- a természeti környezet fejlesztése, a belterületi zöldfelületek igényes kialakítása, szabadidős területek fejlesztése, a közeli települések, Nyíregyháza, Máriapócs, Észak-Alföldi térség adta lehetőségek kiaknázása,
- a környezetvédelem, a környezetterhelések minimalizálása, az emberközpontú környezetszemlélet érvényre juttatása, a vidéki életforma népszerűsítése.

³ Forrás: googleearth és www.maps.google.com

A Község társadalmi jövőképe

Pócspetri népességfejlődése az utóbbi másfél évtizedben összességében csökkenő tendenciát mutatott. Megvizsgálva a lakónépesség csökkenésének mértékét, látjuk, hogy a község makro- és mezo-környezete is csökkenő tendenciát mutat, ezen belül a község lakosság csökkenésének 10 éves időtávban mért aránya a némileg alacsonyabb, mint a megyei és regionális érték. Drasztikus csökkenés figyelhető meg 2007 és 2010 között, ezt egy kisebb mértékű népességyarapodás követi, majd 2012-től újra a csökkenés felé mozdul el a lakosságszám. A járási lakosság csökkenésének nagyobb aránya, arra enged következtetni, hogy amennyiben Pócspetri vonzóbbá válik is, egy csökkenő népességszámú térségre gyakorolhat majd demográfiai vonzerőt. A kedvezőtlen jövedelmi helyzetű lakosok ellátása egyre jobban terheli a szociális és segélyezési rendszert. A rendszeres szociális segélyben, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma a megyei városoknál tapasztalt értékeknél kedvezőtlenebbek, ezzel is jelezve, hogy a lakosság jelentős része hátrányos helyzetű, jövedelmi viszonyai korlátozottak. A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatása és integrálása csak komplex beavatkozásokkal érhető el.

Fontos a családbarát települési környezet kialakítása, ahol nemcsak munkára mindinkább „otthonra” lelnek a fiatalabb korosztályok, jól érzik magukat a Községben, itt telepedjenek le, itt tervezzék meg jövőjüket.

A Község gazdasági jövőképe

A térség gazdasági potenciálját, alapvetően a két kistérségi központ Nyíregyháza és Nyírbátor határozza meg, akik nem célterületei a Helyi Vidékfejlesztési Közösségnek. E két településen működik az a néhány nagy és középvállalkozás, mely meghatározó szerepet tölt be a térség jövedelem termelésében és a foglalkoztatásában. A Coloplast Hungary KFT., DIEHL Kft., Rosenberger KFT, UNILEVER Kft, Farmol Hungary KFT, MSK Hungary Gépgyártó Bt. GASTOR Baromfi Kft. (Nyírbátor), a Flextronic, a Michellin az Elektrolux (Nyíregyháza) valamint a Lego azok a vállalkozások, melyek jelentős beszállítói kapacitást is képesek indukálni. A térség kis-, és közép vállalkozásainak állapotára jellemző, hogy sajnálatos módon nem tudnak élni ezzel a lehetőséggel, így e vállalatok beszállítói igényeit térségen kívüli vállalkozások oldják meg. Tradicionálisan érvényes, hogy a megélhetés legfőbb forrása a megyében a mezőgazdaság, melyre az elaprózódott birtokszerkezet jellemző, így jövedelem termelő képessége is minimális. A 200 körüli mezőgazdasági vállalkozás – és a hozzá kapcsolódó 22 708 östermelő - a vállalkozói szektor 8%-át teszi ki, és igen magas arányban gyümölcs-, zöldség és dohánytermesztéssel foglalkozik. Sajnos az ágazatra jellemző, hogy kedvezőtlen a faj, és fajta összetétel, és az alkalmazott technológia jelentősen csökkenti a piaci versenyképességet.

Pócspetri vállalkozássűrűsége alatta marad a környékbeli városoktól elvárható értéknek, de a mezőgazdasági tevékenység még mindig dominál, a munkalehetőségek nagyobbik részét biztosítva. A településfejlesztésnek jövőben is kiemelt szempontja, hogy biztosítsa a lakó-, és zöldterületektől való a térbeli elválasztást, és a környezetvédelmi előírások betartását. A vállalkozások működési és megfelelő innovációs környezetének megteremtését a Község kiemelkedő feladatának érzi éppúgy, mint az új vállalkozások indításának illetve a már működő cégek a településre való költözésének vonzóvá tételét. A hagyományos mezőgazdasági tevékenységek továbbra is megtartják jelentőségüket. A szolgáltatási szektor terén a Községnek folyamatosan erősíteni kell, kedvezőnek nem mondható elhelyezkedésének köszönhetően. A gazdaságában meghatározó szerepet kapnak a magas hozzáadott értéket előállító vállalkozások, melyek a nagyvállalatok beszállítóivá tudnak válni több évet felölelő beszállítói program keretében. A Község gazdasági kapcsolatai kibővülnek a régió átnyúló gazdasági együttműködésekkel.

A Község természeti jövőképe

Tájföldrajzi szempontból Pócspetri település közigazgatási területe az Alföld tájegységen belül, a Nyírség kistáj közép részén található. A Nyírség hatalmas, mészszegény homok és lösz-homok keverékből álló szigetként ékelődik a környező tájak túlnyomórészt lösz- és agyagfelszínei közé. Ez hazánk második legnagyobb futóhomok-területe. Annak az óriási jégkori hordalékkúpnak a maradványa, amelyet az Erdély és az Északkeleti-Kárpátok felől érkező vizek építettek. Az ősi vegetáció képét a túl száraz és túl nedves térszíneken felnyíló zárt

erdők határozhatták meg. Az erdőket a kocsányos tölgy uralta, ezüsthárssal vegyes gyöngyvirágos tölgyesek, keményfás ligeterdők, gyertyános tölgyesek váltakoztak a térszínnek megfelelően.

A természetes tölgyerdők helyett a Nyírség képét ma leginkább a sivar akácok határozzák meg, emellett jellemzőek a telepített fenyvesek, nemesnyarasok és a vörös tölgy ültetvényei is. A pusztai tölgyesek fajkészletét őrzik a korábban nyílt tölgyligetekkel mozaikoló száraz homoki gyepek. Felhagyott szántók helyén regenerálódó, egyéves, nyílt homokpuszta-gyepek ma is megtalálhatók, míg az élelő, magyar csenkeszes, ezüstperjés gyepek szórványosak.

A természeti értékek és természeti területek a nemzeti és települési vagyonsajátos és pótolhatatlan részei. Fenntartásuk, kezelésük, állapotuk javítása, a jelen és a jövő nemzedékek számára való megőrzése, a természeti örökség és a biológiai sokféleség oltalma, valamint az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolat biztosítása a környezet-termesztvédelmi tevékenység lényeges feladata.

A Község célja a települési környezet összhangjának megteremtése az azt övező természetes környezettel. Pócspetri kiemelt hangsúlyt fektet a rekreációs fejlesztésekre. A természeti- táji adottságokhoz igazodó földhasználat mára kialakultnak tekinthető. A táj alapvető jellegének megváltoztatása nem szükséges. A természeti védelemre érdemes területek lehatárolása és védelem alá helyezése, a védettségből adódó szabályok kidolgozása már megtörtént. Az elérendő cél, hogy a település és a táj harmonikus kapcsolata, értékei, a beépített területek, a szabadidős- rekreációs és a gazdasági területek fejlesztése, bővítése után is megmaradjon. Cél az ember és táj harmóniájának megőrzése, és ahol ez az ember korábbi beavatkozása miatt megbomlott, annak ismételt helyreállítása. Ezáltal egészségesebb, a változó, időnként szélsőséges klimatikus viszonyok között is biztosítani az egészségesebb, nyugodtabb, eredményesebb feltételeket a településen élők és az ide látogatók számára. Ennek érdekében:

- Növelni kell az erdőterületek arányát főként gyenge minőségű szántó és gyepterületek felhasználásával.
- A mezővédő erdősávok és a külterületi út menti fásítások újratelepítését kell szorgalmazni.
- Újra kell gondolni a természeti viszonyokból adódó sajátosságok kezelésének módját, a település ezekhez történő alkalmazkodásának módját. Az időszakosan megjelenő jelentős csapadékmennyiség helyben tartása, klímabarát településszerkezet kialakításával javasolt megoldani, mely területek kijelölésekor a környezeti, történeti adottságok figyelembe vétele is szükséges.
- Az ember és táj kapcsolatát korábban jellemző legeltetési állattartás, és a lakóterületeken történő mezőgazdasági állattartás ismételt előtérbe kerüléséből adódó feladat a szükséges legelőterületek megőrzése, vagy újbóli kijelölése, használati értékük megóvása, a belterületi kapcsolódás feltételeinek, lehetőségének biztosítása, vagy megteremtése.

A Község jövőképe az épített környezetre vonatkozóan

A természeti és társadalmi törvényszerűségek hatására alakult ki Pócspetri településszerkezete, a természetföldrajzi viszonyokon alapulva jött létre, melyek változásai hosszabb időt öltenek fel. A természeti tényezők: domborzat, vízrendszerek, szél, napfény, csapadék stb. közül az első kettő befolyásolja legerőteljesebben a települések szerkezetét.

A természeti és társadalmi törvényszerűségek hatására alakult ki Pócspetri településszerkezete, a természetföldrajzi viszonyokon alapulva jött létre, melyek változásai hosszabb időt öltenek fel. A természeti tényezők: domborzat, vízrendszerek, szél, napfény, csapadék stb. közül az első kettő befolyásolja legerőteljesebben a települések szerkezetét. Mai jellege szerint Pócspetri halmazfalú. A szalagtelkeken külön-külön álló épületek ritkábban soros, gyakrabban kétsoros rendben csatlakoznak egymáshoz.

A Község belterületén található felhagyott, funkció nélküli területek, épületek revitalizálása megtörténik, valamint megkezdődik a barnamezős területek feldolgozóipari, logisztikai vagy rekreációs funkcióval való felruházására. A közlekedési hálózat fejlesztése megtörténik, beleértve az úthálózatot, a kerékpáros és a gyalogos hálózatot is, a Községi közlekedési javítandó. Az energiahatékonyság javításának kiemelt részét képezik az épületenergetikai

fejlesztések, mind a középületeket illetően, mind a lakóépületek tekintetében (fűtőkorszerűsítési program folytatása, stb.).

1.2 A Község jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

A Község jövőképe alapján Pócspetri a járás kiemelkedő, kiszolgáló funkciójú települése legyen.

A térségben lévő települések közös érdeke, az országos, a megyei és (megyehatáron is átnyúló) járási fejlesztési elhatározások figyelembe vétele, az ahhoz való alkalmazkodás, illeszkedés. Cél a magasabb szintű, tervekben megfogalmazott fejlesztési elhatározásokat, javaslatokat a települési érdekekkel összhangba hozva elősegíteni a település gazdasági, társadalmi fejlődését, élhetőbbé tételét. Fontos pontosítani, és a készülő településrendezési tervbe beépíteni az országos területrendezési terv elhatározásain kívül a megyei területrendezési terv járásra és Pócspetri Községre vonatkozó kötelező elhatározásait és iránymutató javaslatait. A településen a térségben és országosan is meghatározó mezőgazdasági-élelmiszeripari iparág köré épített szerveződés meghatározza az iparágban működő vállalkozások sikeres térségi együttműködését. Ez hosszú távon biztosítja a térség magas színvonalú fejlődését, valamint elősegíti a további vállalkozásélénkítést, a már meglévő gazdasági területek és kapcsolódó kiszolgáló és üzleti infrastruktúra minőségi fejlesztését. A település fekvése a gazdaság szempontjából nem kedvező, viszont a járási székhely könnyen közelíthető meg.

A település célja, a gazdasági területek kijelölése, e területekre betelepülni szándékozó vállalkozások és a területek tulajdonosai közötti megállapodások előkészítése és lebonyolítása, valamint az új vállalkozások térségbe csábítása szerepel. A település a járáshoz viszonyítva kiemelkedő gazdasági, kulturális, oktatási és egészségügyi alapellátás szempontjából is megfelelő, de a minőségi szolgáltatások érdekében javításra szorul.

1.3. A településfejlesztési elvek rögzítése

A településfejlesztési irányok kijelölése során vannak olyan meghatározó alapelvek, amelyek indikátorokkal ugyan nem feltétlenül mérhetőek, ám meghatározóak a Község fejlesztésének egésze, a beavatkozások tervezése, a források allokálása szempontjából. Pócspetri esetében a következő településfejlesztési alapelveket kell figyelembe venni:

Integrált megközelítés

A községi élet különböző – gazdasági, társadalmi, környezeti és kulturális – területei egymással szorosan összefonódnak, ezért a településfejlesztés terén kizárólag integrált megközelítéssel lehet hatékony megoldásokat elérni. Az integrált megközelítés aspektusai:

- komplex társadalmi-gazdasági problémákra átfogó megoldások keresése,
- pontszerű, egyedi projektek helyett egymásra épülő, egymást kölcsönösen erősítő beavatkozásokból álló komplex fejlesztések megvalósítása,
- a fizikai, infrastrukturális fejlesztések ún. soft elemekkel, intézkedésekkel és szervezési megoldásokkal való együttes kezelése,
- különböző finanszírozási, megvalósítási és fenntartási módok egymással való összehangolása (pl. több operatív program – több prioritási tengely, vagy EU-s, hazai és magánforrások).
 - a pályázati lehetőségek felkutatására és kiaknázására,
 - az önkormányzat sajátosságaira támaszkodva új lehetőségek keresésére,
 - a meglévő források nagyobb mértékű kihasználására.

Az integrált megközelítés a koncepció, a stratégia és a projektek szintjén egyaránt alkalmazandó a hatások maximalizálása érdekében. A települések működését és fejlődését alapvetően a településpolitika határozza meg. A településpolitika a település fejlesztésére és működésére vonatkozó önkormányzati stratégiai elképzelések és az azok megvalósítását szolgáló eszközök összessége. A településpolitika két fontos pillére a településfejlesztés és a településüzemeltetés.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a Nyírbátori Járásban a Közép-Nyírség kistáj északi részén a megyeszékhelytől, Nyíregyházától kb. 30 km-re, a megye legnyugatibb részén helyezkedik el Pócspetri Község.

A község sík terepen fekszik. Megközelítése legkönnyebben az M3 autópálya igénybevételével, majd a 4928 számú alsórendű útvonalon lehetséges. A község területén már a bronzkorban is éltek emberek, melynek bizonyítékait régészeti leletek is bizonyítják.

Pócspetri népességszámának megőrzése érdekében javítani szükséges a megélhetés feltételeit. A település nagyságrendi fejlődését tekintve fontos cél, jelenlegi népességszám megőrzése. A készülő településrendezési tervben a jelenlegi népességszámot kell alapul venni. Az ellátás mértékét is ehhez kell hozzáigazítani. A község régtől fogva mezőgazdasági tevékenységgel, foglalkozik. A település a gyenge elvándorlás ellenére sem tudott kellő számú munkahelyet biztosítani. Napjainkban nem számottevő a munkanélküliségi mutató. A dolgozó társadalomnak a fele a környező településekre, elsősorban Nyírbátorba, Nagykállóba, vagy Móriapócsra ingázik.

A gazdaság fejlesztése

A helyi igények kielégítésére, és a munkanélküliség csökkentésére lehet megoldás, ha bővül a településen a környező településeket is ellátó szolgáltatói szféra, valamint a szakipari munkások köre. Kiemelt szerep juthat a mezőgazdasági termékfeldolgozás kiépítésére, mely a helybéli lakosság megélhetésének fontos területe lehetne. A mezőgazdasági ágazatra a termékfeldolgozás illetve a késztermékek piacra kerülésének segítése vezethet a település gazdasági megélénküléséhez.

A gazdaság fejlesztésének fontos elhatározása, hogy az új vállalkozások betelepüljenek, a működésükhöz szükséges feltételek javuljanak, melynek fontos alapja a működő gazdasági területek, melyek bővítéséhez további infrastruktúra kiépítésére van szükség. A település tökevonzó képességét tovább kell növelni a helyi, a térségi és egyéb befektetők számára. A helyi vállalkozások fejlesztését segíteni szükséges, kedvező környezetet kell számukra biztosítani, valamint fejleszteni kell a humán erőforrásokat és az infrastruktúrát.

A település közlekedési adottságait, a természeti értékeit kihasználva tovább kell fejleszteni a mezőgazdasági, élelmiszeripari és idegenforgalmi (falusi turizmus) gazdasági ágazatot. Az önkormányzatnak a rendelkezésre álló eszközeivel támogatni szükséges a mezőgazdaságban és az iparban élők segítségét. A gazdasági fejlesztés legalapvetőbb célja, hogy jelentősen javuljon hosszabb távon a településen élők életminősége. A mezőgazdaságban előállított termékek jelenleg elsősorban elszállításra kerülnek, ezen termékek feldolgozását helyben kellene tartani és a településen feldolgozni. A térség önkormányzatával szorosan együtt kell működni a gazdasági fejlesztésének előmozdítása.

Az önkormányzat által fenntartott épületek fenntartási és energiafelhasználási költségeit csökkenteni szükséges az energiahatékonyság javítása érdekében, melyek elérése érdekében alternatív eljárások beépítése is szükséges a megtérülési idő figyelembevételével. Az energiahatékonyságot a tervezés során a következő területekre kell kiemelten koncentrálni:

- nagyobb arányban történő hasznosítása a megújuló energiának
- minél kevesebb energiafogyasztással rendelkező lakossági és középületek kialakítása, működtetése
- klímabarát közlekedés kialakítása

A klímabarát működéssel rendelkező település kiadásai jelentősen lecsökkennének, a káros anyag és üvegházhatású gázok kibocsátása minimalizálná, a helyi termékek fogyasztása növekedne.

A Község megtartó erejének egyik fontos eleme, hogy a munkavállalási korú népességből a lakosság helyben találjon magának munkahelyet. További, rövidtávon megvalósítandó fejlesztések:

- szociális szövetkezet alakítása,
- üzlethelyiségek kialakítása
- vissza nem térítendő anyagi támogatások bevonása

A gazdaság idegenforgalmi fejlesztésének egyéb iránya a helyi adottságokat kihasználó falusi turizmus lehetősége, melyet a fejlesztések segítenék elő. Ennek alapját az alábbiak képezik:

- természeti látnivalók
- a műemlék és helyi védelem alatt álló épületek, tájház, emlékház

- sport- és szabadidős területek
- Máriapócs Város közelsége

A gazdaság fejlesztése során megfogalmazott célok elérése érdekében megfogalmazott önkormányzati feladatok:

- ipari és mezőgazdasági övezetek hasznosítása
- fejlesztési területek hasznosításának előkészítése (területrendezés, útépítés, előközművesítés)
- helyi vállalkozások segítése
- kedvező feltételek megteremtése a befektetők számára
- munkahelyek teremtése
- mezőgazdasági vállalkozások fejlesztése
- a környékbeli őstermelők, családi gazdálkodók, mezőgazdasági vállalkozók bevonása, együttműködése
- mezőgazdasági termék-feldolgozás bővítése a zöldségfélék és a húsfélék előállítás- feldolgozás kapcsán

Az önkormányzat a munkahelyteremtés és -megőrzés, valamint az adóbevételek növelése és kiszámíthatósága érdekében számos közvetlen és közvetett eszközzel befolyásolja a jelenlegi és a potenciális gazdasági szereplők tevékenységét: a beruházásokhoz és a vállalkozások hatékony működéséhez szükséges infrastruktúra biztosítása; megfelelő jogi szabályozás; hatékony és következetes városmarketing tevékenység; partnerség terén.

Annak ellenére, hogy a város foglalkoztatási potenciálja jelentős, a munkanélküliség és az inaktivitás kiemelt problémát jelent. Az önkormányzat szerepe a foglalkoztatáspolitikában kettős: a közfoglalkoztatási programba bekapcsolódva jelentős számú munkanélkülinek tud értékteremtő tevékenységet és rendszeres munkajövedelmet biztosítani, emellett koordinátorként és ösztönzőként kezdeményezhet helyi, térségi szintű együttműködést és programokat a munkaerő-piaci helyzet átfogó javításáért.

A közlekedési infrastruktúra fejlesztése

Pócspetri közlekedési kapcsolatát a felsőbb szintű tervek közlekedésfejlesztési elhatározásait megismerve, a település közigazgatási területét érintően nem kell gyorsforgalmi út és főútfejlesztéssel számolni. Távlatban a már kialakult közlekedési infrastruktúrát kell figyelembe venni. Ezek esetében a kitűzött cél a korszerűbb útsatlakozások és minőségileg használhatóbb utak elérése, figyelembe véve az országos és megyei településfejlesztési koncepcióban foglaltak teljesülése, valamint a településen átmenő zavaró forgalom minimalizálása és az országos és térségi meghatározó gyorsforgalmi és főúthálózat gyorsabb és biztonságosabb elérése. Felülvizsgálni szükséges az országos közúthálózat figyelembevételével a települési gyűjtőutak rendszerét.

További cél, a belterületen áthaladó országos közúthálózat megfelelő paraméterekkel történő átvezetésének, fejlesztéseinek biztosítása, az ehhez szükséges közlekedési területek, a csomópontokban a látási háromszögek biztosítása, a lakókörnyezet környezetvédelmi elvárásainak figyelembevételével. A kiszolgáló és lakó utak fejlesztése során a közterületek kialakításánál törekedni kell olyan mértékű szűkítésre, hogy a közlekedéshez szükséges területek mellett a szükséges közművesítés és szükség szerint a parkolóhelyek is elhelyezhetőek legyenek.

Javasolt megtervezni és végrehajtani a közlekedéshálózat elemeinek fejlesztését a településszerkezeti értékek figyelembevételével. A település körül lévő legelőterületek megközelítésére is figyelemmel kell lenni az úthálózat fejlesztésének meghatározásakor.

Pócspetriben, a közúton történő közösségi közlekedésre az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. járatai adnak lehetőséget. A buszjáratok száma Nyíregyháza irányába napi 16 járat, Nagykálló irányába napi 16 járat, Nyírbátor irányába napi 17 járat, és Máriapócs irányába napi 17 járat sűrűséggel. (csak munkanapokon) Szombat Nyírbátorba 4 járat, Nyíregyháza 4 járat. A településen 3 db. autóbusz-megállóhely található, melyek a

következők: Pócspetri autóbusz-váróterem, autóbusz-forduló, Pócsi u. 6. Célcsoportját az alap-, és középfokú oktatási intézményekben tanuló diákok, a szakrendelésekre, gyógykezelésekre járó lakosok, a kistérségi (nagyvárosi) közösségi funkciók, illetve a munkahelyük elérésére használó utasok alkotják. A buszjáratok jelenleg kielégítik a lakosság elsődleges és másodlagos igényeit. (Hétvégén nem)

A közlekedési infrastruktúra fejlesztése során megfogalmazott célok elérése érdekében megfogalmazott önkormányzati feladatok:

- összekötő utak korszerűsítése
- kiszolgáló és lakó utak fejlesztése
- kerékpáros-barát közlekedési infrastruktúra megteremtése

Az üdülés és idegenforgalom fejlesztése

A turizmus fejlesztése a legtöbb magyarországi település esetében a gazdaság élénkítésének egyik fontos alappillére. Pócspetri Község ugyan nem bővelkedik idegenforgalmi látnivalókban, történeti emlékekben, de meglévő és potenciális értékei a alacsony turisztikai forgalmat is generálnak. A település turisztikai kínálatának sikere akkor biztosítható elsősorban, ha csatlakozik a térség turisztikai kínálatához, és együttműködik a térségi idegenforgalmi szereplőkkel. Ehhez átfogó és összehangolt együttgondolkodásra, cselekvésre van szükség az önkormányzat, a szomszédos települési önkormányzatok és a magánszektor érintett szereplői között. Ezt a közös munkát segítheti egy turisztikai klaszter és turisztikai desztináció-menedzsment létrehozása, ahol szabályozott keretek között, széleskörű partnerségben, több területen folyhatna a helyi, térségi turizmus fejlesztése.

Cél, hogy a turisták igényeinek kielégítése olyan szolgáltatások és létesítmények kialakításával történjen, melyek a turisztikai piacon egyaránt versenyképesek. Fontosak a helyben megtalálható természeti értékek, az épített környezet nem erőszakos és minden elemében építő jellegű hasznosítási lehetőségeinek felmérése és a helyi lakosokban való tudatosítása. A turisztikai szolgáltatásokat a szoros összefüggésben kell kínálni a környező településekkel. Az idegenforgalom fejlesztését a természeti környezet, a településszerkezet és annak védett területére, rendezvényeire kell alapozni. A falusi turizmus és idegenforgalom fejlesztése során megfogalmazott célok elérése érdekében megfogalmazott önkormányzati feladatok:

- történelmi, kulturális, természeti, épített környezet hasznosítása
- helyi lakosság ösztönzése a vendégek fogadására
- turisztikailag kiemelkedő jelentőséggel bíró település turisztikai arculat fejlesztése
- táborozási és szálláshelyek megteremtése, Máriapócs közelségére alapozva
- turisztikai kiadványok, ajándéktárgyak készítése, helytörténeti kiadványok készítése, szájhagyomány útján terjedő elbeszélések és fennmaradt legendák ápolása
- rendezvények támogatása a település látogatottságának növekedése érdekében
- szabadidő-centrum kialakítása a település adottságaira alapozva.

Partnerség és közösségi részvétel

Az eredményes fejlesztések sikeressége a partnerség elvének érvényesülésével valósul meg hatékonyan. A tervezéssel párhuzamosan a Községi jövőkép alakításában a gazdasági és a társadalmi szféra aktív bevonása szükséges a célok eléréséhez. A tervezési folyamat során az új területfejlesztési kihívásoknak megfelelően ajánlást kell nyújtani a vonatkozó törvénymódosításokkal együtt a Községi területfejlesztőknek, szakértőknek és munkaszervezeteknek arra, hogy miként lehet az integrált fejlesztések kialakításába a gazdasági társaságokat, a civil szervezeteket és a községi szereplőit bevonni. A helyi szintű összefogás szoros partnerségi együttműködés által valósulhat meg, ahol fontos az, hogy egy olyan koncepció és stratégia készüljön, mely a társadalmilag széles körben elfogadott. A lakosság és a gazdasági szféra szereplői, a civil szervezetek, hatóságok, stb. bevonása mellett történjen a beavatkozások és célkitűzések megvalósítása. Fontos a résztvevők közötti kommunikáció, amely megnöveli a fejlesztések lakossági ismertségét, támogatottságát, elfogadását.

A község fejlesztése során biztosítani kell, hogy a folyamatos gazdasági fejlődéssel párhuzamosan mind a társadalmi fenntarthatóság (megfelelő életkörülmények, életminőség, szociális jólét), mind a környezeti fenntarthatóság (klímabarát beavatkozások, megújuló energiák alkalmazása) szempontjai érvényesüljenek. Elvárás, hogy a tervezett beavatkozások bizonyíthatóan hozzájáruljanak a fenntartható fejlődéshez, csökkentsék, de semmiképpen ne növelje a környezeti terhelést. Ennek elérése érdekében a község elkötelezett az épületek és a közlekedés széndioxid-kibocsátásának csökkentése iránt.

Hatékony fejlesztések

A településfejlesztés során fontos alapelv a meglévő erőforrásokra építkezés, a költséghatékonyság biztosítása. Mindezekért szem előtt kell tartani a fejlesztések hosszú távú hatásait, a meghatározott településfejlesztési irányokhoz való illeszkedést. A sikeres településfejlesztés nem a tüneteket kezeli, hanem feltárja a valós problémákat, és azokra keresi meg a leghatékonyabb és leginkább fenntartható megoldásokat. A hatékonyság érdekében fontos a meglévő erőforrások ésszerű kiaknázása: célszerű előnyben részesíteni a kihasználatlan ingatlanok megújítását a zöldmezős beruházásokkal szemben, továbbá szükséges megőrizni a rendelkezésre álló humán erőforrásokat is, hasznosítani a felhalmozott tapasztalatokat. A hosszú távú gondolkodás alapvető eleme, hogy a beruházások finanszírozási igénye mellett a fenntartás, működtetés költségeivel is számolni kell, azaz a létrehozott létesítmények üzemeltetése nem terhelheti meg aránytalanul a fenntartó költségvetését.

Közösségi szemlélet és szolidaritás

A településfejlesztési folyamat valamennyi szakaszában – tervezés, megvalósítás és fenntartás – kiemelt alapelv a közösségi szemlélet, a széles körű partnerség biztosítása. A sikeres és eredményes településfejlesztés megvalósítása érdekében elengedhetetlen a helyi lakosság, a civil társadalom, a gazdasági élet szereplői és a különböző kormányzati szintek közötti szoros partnerség kialakítása, az érintettek aktív bevonása a fejlesztési folyamat valamennyi szakaszába. Ennek lehetőségei:

- a partnerek tervezésbe való bevonása kettős célt szolgál – egyfelől lehetőséget ad fejlesztési elképzeléseik megismerésére, másfelől növeli a tervezett fejlesztések elfogadottságát
- a partnerek szerepet kaphatnak a megvalósításban is, ennek egyik hatékony eszköze a helyi közösségek működésének ösztönzése
- a partnerség a fenntartási időszakot is végigkíséri – a beavatkozások megvalósítása után is fontos az átfogó tájékoztatás, a folyamatos egyeztetés a közvetlenül érintettekkel (pl. lakossági elégedettség mérés), a tapasztalatok visszacsatolása, ami által növelhető a létrehozott kapacitások, szolgáltatások kihasználtsága

A község vezetése folyamatosan konzultál a lakossággal, figyelembe veszi igényeiket, szükségleteiket, és aktívan bevonja a települési polgárokat a fejlesztések megvalósításába, ösztönzi az alulról jövő lakossági kezdeményezéseket.

Pócspetri Község Településfejlesztési Konceptiója tervezési folyamata során különböző helyi érdekeltek és véleményformálók közreműködésével tartott workshopokon és szakmai egyeztetéseken megfogalmazottakból áll össze az a jövőkép, ami a településnek egy majdani, vágyott és lehetséges fejlődési útját írja körül. A jövőkép hosszabb távon elképzelt és elérhető lehetőséget fogalmaz meg, a lehetőségekből kiindulva, a város lakóinak igényeit összefoglalva:

JÖVŐKÉP

Pócspetri Község széleskörű igazgatási szolgáltatásokkal, stabil oktatási intézményrendszerrel, erős alapfokú oktatással, jól szervezett egészségügyi, szociális ellátó rendszerrel szolgálja a Község lakóit. Jelentős mezőgazdasági, kereskedelmi és szolgáltatási vállalkozásai révén minden fajta iskolai végzettségű munkavállalója számára biztosítja a foglalkoztatást.

A helyi gazdaság fejlődésével párhuzamosan folyamatosan bővülő adóbevételek és külső támogatások segítségével a településközpont és a peremterületek egyaránt fejlődnek, nyugodt és vonzó

lakóköörülményeket, szabadidős helyszíneket és a térség turisztikai kínálatához csatlakozó idegenforgalmi attrakciókat kínálva, fejlett közmű- és közösségi szolgáltatásokat biztosítva.

A település vagyona kulturális, gazdasági és környezeti téren is növekvő. Megtartó képessége és vonzereje fejlődik, a Község hagyományait büszkén ápoló középréteggel rendelkezik, szegényebb lakóit felkarolja. Tudásbázisa egyre szélesedik, és a gazdaságot szolgálja. Biztonságos település, amely megőrzi békés, nyugodt jellegét.

2. CÉLOK

2.1 A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

Pócspetri Község Önkormányzata 51/2018.(VIII.10.) KT.sz. határozatával döntött településrendezési terv átfogó, a teljes közigazgatási területet érintő felülvizsgálatáról, átdolgozásáról, aktualizálásáról az épített környezet alakításáról és védelméről szóló többször módosított 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban Étv.), az „országos településrendezési és építési követelményekről” szóló szintén többször módosított 253/1997. (XII. 20.) Korm. számú kormányrendelet (továbbiakban OTÉK) figyelembevételével. A tervezés során „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet előírásait kell alkalmazni. Az építési jogszabályok az előző településrendezési terv óta számos elemükben, 2013. január 1.-től pedig alapvetően megváltoztak. Módosított építési törvény lépett életbe, amelynek kapcsán megváltoztak a végrehajtáshoz kötődő rendeletek és az OTÉK is. Az Étv. szerint – a településrendezés alapvető célja, hogy a települési környezet rendezettebbé, azaz komfortosabbá, működőképesebbé, egészségesebbé, biztonságosabbá és esztétikusabbá váljon. A településrendezés fontos eszközei a településfejlesztési koncepció, a településszerkezeti terv, a helyi építési szabályzat és a szabályozási terv.

A részben megváltozott körülmények indokolják a település korábban megfogalmazott céljainak átformálását, bár azok egy része ma is érvényes és reális. Azt azonban fontos szem előtt tartani, hogy a jelen Településfejlesztési Koncepcióban megfogalmazott célok egyik fontos eleme kell legyen annak megítélése, hogy azok reális elérhetőségét hogyan befolyásolják az alábbiak szerint megváltozott külső feltételek:

- az önkormányzatoknak megváltoztak a működési körülményei, elsődlegesen a humán közszolgáltatások rendszerének alapvető átalakulása és a megváltozott önkormányzati feladatokból adódó városfejlesztési lehetőségek, illetve kihívások miatt, valamint
- a Kormány egyértelmű elköteleződése arra nézve, hogy alapvetően a gazdaságfejlesztést állítja a 2020-2026-os Európai Unió fejlesztések fókuszába.

A Község számára elsődleges fontosságú, hogy a versenyképes gazdaság megtartása és megerősítése érdekében a magas hozzáadott értéket előállító vállalkozások letelepedését elősegítse, melynek kulcsfontosságú része a piacképes és a minőségi tudást biztosító képzési rendszer kialakítása, az üzleti infrastrukturális környezet fejlesztése. Az átfogó fejlesztési célok a jövőkép elérését szolgálják:

- **I. Népeségmegtartás**
- **II. Gazdaságfejlesztés**
- **III. Településképv javítás, környezetfejlesztés**
- **IV. Településközi együttműködés erősítése**

A népeségmegtartás a hosszú távú fejlődés alapja. A fejlődés záloga lehet, ha az itt élő népesség tesz a Község szellemi és gazdasági tekintetben a fejlődésért, kötődjön a településhez, mert csak egy stabil népességű település képes arra, hogy a tartósan tudjon föllendülni. Egy Község pénzügyi stabilitásához nélkülözhetetlen a gazdaságfejlesztése, ez alapozza meg az intézményfejlesztések és településképi fejlesztések háttérét is, melyek egy átfogó célként jelennek meg a fejlesztési koncepcióban.

Pócspetri földrajzi, fizikai adottságait nézve homogén településnek tekinthető, viszont a kialakult településszerkezet, a helyi társadalma, az intézményi és közműves ellátottsági viszonyai alapján jelentősen elkülönülő településrészek nem rajzolódnak ki, mely a település méretéből is érthető.

A településkép javítása Pócspetri egészét érinti. A Községben a cél a zöldfelületek és a közösségi terek növelése, továbbá a kistelepülési jelleg és hangulat erőteljes növelése, melynek a területi hatása a központi településrészen a leginkább hangsúlyos.

Pócspetri térségi vonzerejének növelése és szerepköreinek erősítését irányozza elő. Ez a célkitűzés magába foglalja a Község gazdasági téren vett központi szerepköreinek erősítését, továbbá ellátási, szolgáltatási és igazgatási szerepköreinek bővítését. Az ellátásfejlesztés célterülete Pócspetri fejlődő községközpontja.

2.2 Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása

A Pócspetri élők elégedettségének és életszínvonalának emelése a gazdasági-társadalmi fejlődés lehetőségeinek megteremtésével.

A misszió tulajdonképpen a fejlesztés alapcélja, amelyhez hozzárendelhetőek a stratégiai célok, és a célok elérését biztosító fejlesztési prioritások.

A térség fejlesztésében három stratégiai célkitűzés határozható meg:

- A versenyképes gazdaság megteremtése
- A lakókörnyezet és lakossági szolgáltatások korszerűsítése
- A helyi humánkapacitások megerősítése

A felvázolt stratégiai célok elérésének biztosítása érdekében – összhangban a bemutatott stratégiai kerettel - 6 fejlesztési prioritást fogalmaztunk meg:

- Vállalkozások versenyképességének javítása
- Újszerű mezőgazdaság fejlesztése
- Turizmusfejlesztés
- Településfejlesztés
- Humán erőforrások fejlesztése
- Partnerségi kapcsolatok erősítése, hálózatépítés

Megítélésünk szerint a járás központi problémája, a munkanélküliség elsősorban annak köszönhető, hogy törékeny a gazdasági szerkezet, a vállalkozások többségének alacsony szintű a versenyképessége. A munkanélküliség csökkentésének, a munkahelyek teremtésének kulcsa tehát a járási gazdaság megerősítése, azaz versenyképes járási gazdaság megteremtése. A javasolt stratégia középpontjában ennek megfelelően a gazdaságfejlesztés áll. A gazdaságfejlesztésnek egyrészt a járás belső adottságaira, másrészt pedig a járás jövőbeli országos fejlesztésekkel összefüggő lehetőségeire kell építenie.

Átfogó fejlesztési célok: I. Népeségmegtartás

Pócspetri Község lakosainak száma a múlt század elejétől 1960-ig erőteljesen, és egyenletesen emelkedett, majd ezt követően a városok – elsősorban a megyeszékhely – felé az elvándorlás megindult. A csökkenés azóta is tart, kismértékben, egyenletesen. A lakosság gerincét a 20-40 éves korosztály alkotja, mely a lakosság egy részének aktív, keresőképes hányadát teszi ki. Az 50-60-as, 70-es korosztály – nyugdíjasok – aránya nem kiemelkedően magas. A település lakosságának gerincét az aktív korcsoport alkotja, mely a település további fejlődése szempontjából meghatározó jelentőségű.

A település népeség-megtartó képessége növelése érdekében a munkahelyteremtés lehetőségeire is tekintettel a meglévő külterületi gazdasági területek mellett újabb gazdasági területek kerülnek kijelölésre. Ezek a területek jó közlekedési kapcsolatokkal és kiszolgálással rendelkeznek, és nem zavarják a lakóterületeket sem. Jellemzően a rosszabb földminőségű területeket, és a már meglévő gazdasági területeket kell kijelölni ilyen felhasználásra.

A népeségmegtartáshoz szükség van a jó tömegközlekedésre, az egyes területek gyors és biztonságos megközelítésére. Fontos a lakosság szemléletének formálása, a kerékpár-használat népszerűsítése, valamint a

Községei belüli mobilizáció csökkentése, mely a településen kiemelkedően magas. Elengedhetetlen tényezők az elérhető Község továbbfejlesztésére a zöld és egészséges környezet kialakítása. A lakóépületek azbesztmentesítése egészségesebb környezetet biztosít, valamint a meglévő épületek fokozatos megújításával vonzóbb településképet ad Pócspetri. A lakosság igényeinek kielégítését nem csak Községi, hanem térségi szinten is el kell érni, mely a parkok és zöldfelületek megújítása és továbbfejlesztése lakókörnyezeti és közszolgáltatási szempontból magas színvonalat érjenek el.

A betelepülőket szervesen be kell kapcsolni a Község közösségi életébe, erősíteni kell a civil lakosság szerepvállalását és célzott programokkal kell inspirálni őket, hogy a felelősségvállalásuk szintje magasabb legyen, így felelős és aktív polgárai lehetnek Pócspetrinek. Hangsúlyozni és fejleszteni szükséges a sportot, mely a népességmegtartáshoz hozzájárul.

A népesség jövőbeni bázisát a fiatal polgárok alkotják, így kulcskérdéssé válik az a tény, hogy a település számára akkor nyílik reális esély arra, hogy a népességszámát megőrizze, ha a fiatalokat sikerül megtartania. Ebből a szempontból a település hátrányosan indul, hiszen a diákok az általános iskola elvégzését követően a középiskolát kénytelenek másik településen (pl.: Nyíregyházán) folytatniuk, mert a településen nincsen középfokú oktatási intézmény.

A településközponti szerepkör erősítéséhez a nyitott gazdasági szereplők számára az üzletek kialakítása, a Község kereskedelmi funkciójának növelése is fontos. A kereskedelem fejlesztése során kiemelkedő fontossággal bír a helyben előállított termékek forgalmazása. A rekreációra ráépülő szolgáltatások fejlesztése újabb munkahelyek megteremtését segítené elő, továbbá a településnek szüksége van a már meglévő vállalkozások fejlesztésére, a lehetőségek szerinti létszámnövekedés segítése.

Fontos tényező még a ki nem épített közművek kiépítése, a lakosság energiaellátását megújuló energiából való finanszírozása növelheti a település versenyképességét és az infrastruktúra fenntarthatóságát. A megújuló energia alkalmazását ösztönözni kell az új építésekénél.

A népességmegtartáshoz az alábbi célok teljesülése mellett van lehetőség:

- közösségi célokra alkalmas közterületek kialakítása
- a lakó- és kereskedelmi ingatlanok felújítása
- a civil élet élénkítése
- a társadalmi viszonyok javulása
- munkahelyek teremtése
- közművek kiépítése, fejlesztése

Életkörülmények javítása

Legfontosabb cél, hogy a lakosság számára hosszú távra biztosítva legyen a jól lét, az életminőség javuljon, valamint a megélhetési gondok csökkenjenek. A polgárok nem érzik jól magukat a településen, nem értékelik a különböző fejlesztéseket, valamint a hagyományőrzést és a kulturális programokat, ha anyagi gondjaik szorításában élnek. A mindennapi élethez szükséges a megélhetés, a lakhatás és a szabadidő eltöltés körülményeinek folyamatos fejlesztése.

A fejlesztési lépések során kiemelkedő figyelemmel kell kísérni azokat a megoldásokat, amelyek a település élhetőségének fokozásához hozzájárulnak, a helyi életminőséget jobbitják, ezek a tényezők az elköltözés mértékét csökkentik, és a gyermekvállalásai kedv is megélné. A fiatal lakosságnak éreznie kell, hogy Pócspetri Községben boldogulni és élni is hosszú távon lehetséges,

A lakosság helyben tartásához a színvonal fenntartható növekedésére van szükség a szociális, egészségügyi és oktatási-nevelési szolgáltatásoknak.

A település kisközponti funkcióját erősíteni szükséges a térségben hiánypótló vagy innovatív egészségügyi, oktatási-nevelési, szociális intézmények vagy szolgáltatások létrehozásával.

Fontos, hogy a lakosság a szabadidejét hasznosan tudja eltölteni, melyek feltételeit fokozatosan javítani, bővíteni szükséges. Minden korosztály találja meg a számára fontos tényezőt: pihenessen, kikapcsolódjon, kulturális rendezvényekre járjon, szórakozzon, sportolhasson.

Támogatni kell a civil élet erőteljes kialakulását, hiszen a civilek az alapjai a lakosság összefogásában, az egymás elfogadásában, megértésében, a Községvezetés és a lakosság kapcsolatának erősítésében.

Az életkörülmények javítására az alábbi célok teljesülése mellett van lehetőség:

- életminőség javítása, megélhetési gondok csökkentése
- középületek fejlesztése, színvonalainak növelése
- innovatív intézmény vagy szolgáltatás létrehozása
- szabadidő eltöltés feltételeinek növelése, helyi sportolási, aktív kikapcsolódási lehetőségek bővítése
- civil élet támogatása
- fiatal párok otthoneremtésének, és a családoknak a támogatása, vissza nem térítendő anyagi támogatás

Infrastruktúra fejlesztése

A település életminőség javításának kiemelkedő feltétele a jó infrastrukturális ellátottság. Az infrastruktúra fejlettségéről beszélve a gyalogos úthálózatok, járdák és kerékpárút kiépítésére van szükség. Az utakat a területek kiszolgálására megfelelő szélességben szükséges kiépíteni, az „elhanyagolt” településrészekben a közművesítést szükséges elvégezni. Az utakat és közműveket folyamatosan korszerűsíteni és felújítani kell. A közút távlatilag a helyi közlekedés módja. Tömegközlekedés szempontjából az egyetlen megoldást az autóbuszokon való közlekedés jelenti, mivel a személyszállítást a vasútvonalon évekkel ezelőtt szüneteltették. A lakók helyben maradásának és elvándorlásuknak minimalizálása tekintetében a humán infrastruktúra folyamatos fejlesztése szükséges. Az oktatási intézmény fejlesztése a hosszú távú fejlődés és népességmegtartás, valamint népességvonzásának meghatározója lehet a képességi szint javítása mellett. Az óvodai nevelés, valamint az általános iskola a népességmegtartás és –vonzás elengedhetetlen eszközei a Községnek. Mindezen szempontokhoz, az alábbi részcélok társulnak:

- Kerékpárút megvalósítása, járdaépítés, utak felújítása
- közművek felújítása, új beépítésre szánt területen a közművek kiépítése
- intézmények fejlesztése, újak építése

Átfogó fejlesztési célok: II. Gazdaságfejlesztés

A falusias településközpontja és az intézményei együttesen jó adottságot jelentenek az úgynevezett „falusi turizmus” fejlesztéséhez, a kiskereskedelemhez, a vendéglátáshoz és szolgáltatáshoz. A még előforduló nagytelkes struktúra lehetőséget biztosít a vegyes területhasználathoz a lakóterületen is kialakítható nem zavaró gazdasági tevékenységekhez. A közelben meglévő erős középszintű intézmény rendszer, illetve a jó közlekedési kapcsolatok egyéb pozíciót is megengednek kialakítható kisebb logisztikai szerepkör. Erősítendő a terciér és kvaterner szektor.

Az innovatív és fejlett technológiát képviselő iparágak itt nincsenek jelen, iparterületi tartalékkal rendelkezik. A meglévő ipari területei kicsik, a Községben befektetési kedvezményekkel lehet számolni. Jelentős külföldi tőke bár itt nincs jelen a településen, de a közeli megyeszékhelyen ennek húzó és vonzó hatása van.

Munkahelyteremtés

A következő években a pandémiás válság miatt Magyarország növekedése visszafogott marad. A hazai léptéket illetően az ország tartósan kettészakadt a globális gazdaságba bekapcsolódni és az arra képtelen terek ellentétére. Lényeges elem, hogy Pócspetri az előbbi kategóriába tartozzon. A munkaerőpiaci kínálat beszűkült. A munkaerő számszerű bővítésére és minőségi fejlesztésére van szükség és a befektetőbarát környezet fenntartására, az alábbi szempontok szerint:

- humán erőforrásprogram keretében a munkaerő tartalék átképzése,

- a fiatalok identitástudatának alakítása, az itt maradás érdekeltségének kialakítása,
- a lakónépesség mobilitási képességét a közlekedési infrastruktúrák fejlesztése elősegíti, a közlekedés és elérhetőség javul, a települési kapcsolatok napi igénybevétele, fejlődése a lakónépesség helyben maradását generálhatja
- vissza nem térítendő anyagi támogatás
- a közfoglalkoztatottak beintegrálása az elsődleges munkaerőpiacra
- csökkent munkaképességűek foglalkoztatása

Önfenntartás elősegítése

A helyi lakosság számára lehetőséget kell biztosítani a jövedelemtermelő vagy azt kiegészítő háztáji mezőgazdasági és/vagy kézműipari termékek előállítására, illetve szolgáltatások nyújtására. A településvezetés képes kedvezményekkel erősíteni a helyi lakosok vállalkozó kedvét és tevékenységét. A helyi termékek piacra jutását segíteni szükséges, melyeknek akár helyi márkát lehetne kitalálni, és a marketinget erősíteni szükséges, hogy minél nagyobb térségre eljuthasson a termék. A térség több hektáron gazdálkodó tőkeerős vállalkozóin kívül a tőkeszegény, csak munkaerejükkel rendelkezők is jövedelemhez jussanak, ezzel csökkentve a társadalmi rétegek közötti távolságot.

Az önkormányzat teremtsen elő a fejlesztésekhez szükséges pénzüsségeket, melyek külső források bevonásával bővíthet. Törekedni kell a munkanélküliség csökkentésére és a magasabb helyi foglalkoztatásra. A munkahelyek megszűnése és a gazdasági válság lökést adott, hogy családok ismét mezőgazdasági termelésekkel foglalkozzanak. Pócspetri jó adottságokkal rendelkezik, hogy a mezőgazdaságát helyreállítsa. Munkahelyet teremthetnek alternatív megoldásként a gyógynövények termesztése és feldolgozása, valamint azoknak a piacra juttatása, mert az efféle termékekre az egészségmegőrzés előtérbe helyezése miatt stabil kereslet mutatkozik.

Azokon a szántóterületeken, ahol az intenzív termesztés nem lehetséges, művelési ág váltására kell törekedni, a környezetorientált mezőgazdálkodás elősegítése a cél a gazdák közvetlen támogatásával. A területeken a környezetbarát mivolta miatt szerves trágyázás fontos lehet, de alternatív megoldásként a zöldtrágyázás is megfelelő. A jó feltételek megőrzése és javítása céljából javasolható a táblák széleinek és a dűlőutak oldalának fásítása, cserjesávok kialakítása, mely egyben ökológiai folyosóként is szolgálhatna.

Önfenntartás elősegítésére az alábbi célok teljesülése mellett van lehetőség:

- vállalkozói kedv elősegítése
- mezőgazdaság helyreállítása, támogatása
- alternatív növénytermesztés és feldolgozás
- az önkormányzat szerepvállalása révén, saját területen, nonprofit munkahelyteremtő beruházás
- mezőgazdasági termelést bővítése a zöldségfélék előállítása kapcsán
- a környékbeli őstermelők, családi gazdálkodók, mezőgazdasági vállalkozók bevonása, együttműködése
- zöldség-előkészítő üzemek és hűtőházak létesítése
- innovációs központ
- vissza nem térítendő anyagi támogatások

Szolgáltatás bővítés

A településen növekvő szerepet kell kapniuk a jövőben a nem termelő szolgáltatásoknak és ágazatoknak a tervezett gazdasági területen vállalkozó gazdasági szereplők köre, számuk és kapacitásuk mellett. A makrogazdasági feltételek javulásával a turizmus keresleti oldalában élénkülés várható. Cél a javuló gazdasági helyzetet kihasználva az idegenforgalmat vonzó fejlesztések megkezdése.

A falusi turizmusban és vendéglátásban potenciál mutatkozik Pócspetriben, melyhez szálláshelyek kialakítására mindenképpen szükség lehet. Turisztikai „attrakciók” tekintetében Máriapócs közelsége, a vallási turizmus adhat lehetőséget. Ehhez kapcsolódóan a már meglévő rekreációs területek mellett újak kiépítése a cél.

Pócspetri Községben nincs komoly hagyománya a vendégfogadásnak, hiszen a település turisztikailag frekvenciált területnek nem tekinthető. A szálláshely-szolgáltatások fejlesztésére kicsi volt az esély eddig. Nagyszabású kulturális programok és rendezvények, valamint a turisztikai látványosságok hiánya miatt, mindösszesen egy-két látványosság található meg a településen, melyeknek jelentősége csekély. Önmagában egy nem jelentős műemlék épület jellege kevés a turizmus beindításához.

Szolgáltatás bővítésére az alábbi célok teljesülése mellett van lehetőség:

- rekreációs területek fejlesztése
- vendéglátó egységek fejlesztése
- szálláshely-fejlesztés
- kulturális programok rendezése

Az ökoturisztikai fejlesztések ösztönzése

Az ökoturizmus azokat a turisztikai programlehetőségeket jelenti, amelyek a természeti értékekre alapozódik és a természet értékeit tisztelőben tartja. Az ökoturizmus komplex szolgáltatások kialakításának lehetőségét kínálja a védett természeti területek kezelői számára. Jelenleg a természeti környezet adta lehetőségeket nem használja ki a település. Az ökoturizmus fellendülése érdekében szükséges az ökoturizmusra alkalmas területek helyreállítás és fejlesztése.

Turizmus fejlesztése

A turizmusból származó bevételek fontos jövedelmi forrást jelenthetnek a vidéki térségben élők számára, de e fejlesztések esetében a térségi szereplők közötti együttműködés is fontos. A turizmus fejlesztéséhez szükséges a helyi identitástudatot erősíteni, a település egyedi arculatát megteremteni. Magába foglalja a helyi termékek és szolgáltatások fogyasztását, ezzel az ott élők számára alternatív bevételi forrást jelent. Ezen komplexitás tekintetében a turizmus még nem tölti be a kívánatos szerepet. Szükség van új, piac képes kínálatok kimunkálására, a fejlesztési törekvések összefogására, mellyel komplex szolgáltatói ellátórendszer kiépítése jönne létre. Ezekhez a szolgáltatásokhoz megfelelő mennyiségű és minőségű szálláshely kialakítására is szükség lenne.

Ez a típusú fejlesztés a településkép jelentősebb változtatását elkerülő fejlődést biztosítja, ezzel megőrizve a település nyugalmát. A turizmus alapvető feltétele lehet, hogy a település néhány ingatlanát szálláslehetőség nyújtására alkalmassá tegyék és a részt vállalni akarók birtokában legyenek az ehhez szükséges szemléletmódok és alapvető ismeretek. Az önkormányzat számára is bevételt jelentenek a magánszálláshelyek.

Turizmus fejlesztésére az alábbi célok teljesülése mellett van lehetőség:

- helyi identitás erősítése
- új, piac képes kínálatok kimunkálása
- szálláshelyek kialakítása

Vallási turizmus fejlesztése

Vallási turizmus alatt azokat az utazásokat értjük, amelyek célja a vallási, szakrális műemlékek (templomok, kolostorok, bemutatóhelyek) meglátogatása, vallási rendezvényeken (hitélthez kapcsolódó ünnepek, egyházi kulturális, zenei programok, egyházi személyek látogatása) való részvétel, zarándoklat, lelki gyakorlat (ifjúsági táborok, missziós táborok). A zarándokturizmus a turisztikai ágazaton belül évek óta ismert, érdeklődéssel vegyes, ám kissé fenntartásokkal kezelt alternatív, melyet a kutatások terén sem támasztott alá semmilyen egzakt adatbázis vagy gazdaságossági számítás. Jellemzően a kulturális turizmus alternatívájaként, a szakma a zarándokturizmust, annak keresleti és/vagy kínálati elemei és igényei azonban mindeközben nem kerültek feltárára.

A vallási objektumokat közismerten már évszázadok óta használják a vallásgyakorlás mellett különböző kulturális célokra is, így mint műemlékek, idegenforgalmi látványosságok, közvetve jövedelemtermelő tényezőként is funkcionálnak. Az egyházközségek a megfelelő kínálat kialakítása, vagyis a turisztikai feltételrendszer egyes elemeinek megteremtése, illetve a már meglévők fenntartása és fejlesztése által teremtik meg az adott vonzerő iránti keresletet. Ennek megfelelően a helyi turizmusba való integrálódás vagy a lehetőségekhez mérten önálló turisztikai fejlesztések és attrakciók által szolgálják ki az új igényeket. A település megpróbálhatja a rendelkezésre álló erőforrások és a fennálló turisztikai kereslet alapján a vallási turizmus lehetséges alternatíváit kezelni, azokat vonzó turisztikai attrakcióként továbbfejleszteni.

Vadászturizmus fejlesztése

Nagy hagyománya van a megyében, a járásban a vadászatnak, vadgazdálkodásnak a településen a területi adottságok miatt. Kitérési pontot jelenthet a Község számára a nagy kiterjedésű összefüggő erdők, ligetek és legelők vadeltartó képessége. A turisztikán belül a lehetőség a település számára adott.

A vadászattal összefüggő fejlesztések az idegenforgalomban és a mezőgazdaságban is kifejtenék hatásukat. A vadászat ágazata munkahelyteremtő és jövedelemtermelő képességeket eredményezne. A vadászvendégek igényeinek számára a megfelelő elhelyezéshez kiszolgálási egységek létesítésére van szükség, figyelve a természeti értékekre és környezetre, hogy azok károsodást ne szenvedjenek.

Az idegenforgalom erősödését hozhatja a helyi kulturális hagyományok bemutatása, rendezvényekké növelése, beleértve a vadászturizmust is. A vadászturizmus fejlesztése az alábbi célok teljesülése mellett van lehetőség:

- idegenforgalom erősítése
- igények felmérése

Átfog fejlesztési célok: III. Településkép javítás, környezetfejlesztés

A településképnek fokozatosan át kell alakulnia, folyamatának az irányát a Községvezetésnek kell kijelölni. Ezt a folyamatot megalapozni és kordában tartani a településrendezési tervvel lehetséges. A kialakításában törekedni kell a közös érdekek előtérbe helyezésére, valamint a jogos magánérdekek figyelembe vételére.

A Községnek ügyelnie kell arra, hogy egy méltó településközpontja alakulhasson ki. Előre meg kell határozni a helyét a megfelelő befogadóképességű terek, zöldterületek és kiszolgáló műszaki infrastruktúra elemek helyét, melyekre a településnek szüksége lesz. A kiszolgáló közintézmények és szolgáltatások, melyek a településen élőknek ellátja, jellemzően a településközpontban épültek ki. A településközpont fejlesztése mellett az alapintézményi ellátottságok mellett a központban lévő egyéb speciális és kiegészítő szolgáltatások megtelepítése és megerősítése lehet a cél.

A gazdasági területek és a lakóterületek közötti egymástól való különválasztás jól érzékelhető a település területén. A lakóterületek nyugalmát, kedvező környezetminőségének fenntartását meg kell őrizni. A gazdasági vállalkozások működési feltételeit és igény szerinti bővítésük lehetőségeit a gazdasági szolgáltató területen szükséges megoldani. Pócspetri Községnek el kell érni, hogy idővel jellegzetes hangulata legyen. Az infrastruktúra fejlesztése és az életkörülmények javítása között szoros az összefüggés. A légvezetékek oszlopainak csökkentése előrelépés lehetne településkép szempontjából, valamint szükséges a szolgáltatások minőségének a javítása is.

Településszerkezet

Célszerű, hogy a már meglévő, beépített lakóterületekhez az infrastruktúra egyszerűbb kiépítése mellett, vagy meglévő tömbök feltárása révén jöjjenek létre új lakóterületek. Azon utcák mentén a legcélszerűbb kijelölni a lakóterületeket, ahol az infrastruktúra már jelen van. Viszont az új lakóterületek mellett a kihasználatlan belterületi telkek, rossz állapotban lévő vagy elhagyott ingatlanok lehetőségeit is kell használni. A kismértékű új lakóterületek kijelölése mellett lehetséges, hogy ezek a portákat felújítsák, helyükön újakat emeljenek, ez által a település belső területei is megújulnának. A fejlesztések és az átalakítások közül azoknak a megoldásoknak kell

elsőként megvalósulniuk, amelyek a településközpontot, ezáltal látványosabbá, színesebbé, karakteresebbé tenné, ezáltal a fejlődő településközpont valódi közösségi térré alakulhat.

A településszerkezetet is érintő kisebb beavatkozások, mint részcélok:

- utcanyitások, féloldalas beépítések megszüntetése
- útszabályozások

A kerékpározáshoz szükséges műszaki feltételeket a térség meglévő kerékpáros útvonalhálózatához kapcsolódva kell kiépíteni.

A települési környezet javítása

A településfejlesztés és az életkörülmények javításának lehetőségeit a megfelelő környezeti állapot elérésével is szükséges megteremteni. Mivel az adottságok kedvezőek, ezek a településfejlesztés jó kiinduló alapját jelentik, de ehhez azonban létre kell hozni a környezet és a természet kímélő és tudatos használatát biztosító feltételeket. Biztosítani kell az ártalmaktól mentes, egészséges és tiszta települési környezetet, a belterületen az esztétikus településkép megjelenését, a külterületen a természet- és környezetvédelmi szempontból kedvező környezetet. Településképi szempontból fontos, hogy a zöldfelületek minősége és mennyisége magasabb legyen, mivel alapvető cél, hogy a település fejlesztésénél a minél egészségesebb lakókörnyezetet érjük el és az értékes táji-természeti adottságok fennmaradjanak.

A településen belül a környezet tisztántartásáról, annak megőrzéséről gondoskodni kell. A még meglévő illegális hulladéklerakók meg kell szüntetni, azokat rekultiválni szükséges. A gépjárműforgalomból eredő légszennyezettséget és a zaj- és rezgésterheléseket csökkenteni kell.

A közmű és közüzemi szolgáltatások elért színvonalának megőrzése érdekében törekedni kell a teljes körűvé tételről, az alábbi részcélok mentén:

- az ivóvíz ellátás kiépítése minden ingatlanra,
- a gázvezeték kiépítése a még be nem csatlakoztatott ingatlanokra,
- az ivóvízminőség határértékének megfelelő biztosítása,
- a tisztított szennyvíz minőségének határértékének megfelelő biztosítása,
- szelektív hulladékgyűjtés és elszállítás létesítményeinek kialakítása a kommunális hulladékgyűjtés mellett,
- közterületek tisztaságának biztosítása,
- a lakosság bevonásával a település értékeinek védelme.

Szükség van a zöldfelületek megvalósítási és fenntartási stratégiájának kidolgozása és ütemezett megvalósítása. A zöldfelületek és a lombtömegek növelése segít a levegőszennyezés ellen. Fontos a szemléletformáló magatartás folyamatosságának biztosítása, amelyekbe a település lakóit vonják be a környezetük tisztábbá tételének.

Fenntartható fejlődés

„A fenntartható fejlődés mai értelmezése az ENSZ „Környezet és Fejlődés Bizottságának”, az úgynevezett Brudtland Bizottságnak az 1987-ben közzétett „Közös jövőnk” című jelentése már nem a „nulla növekedésről”, hanem a fejlődés harmonikusságáról beszél. Megfogalmazása szerint: „A harmonikus fejlődés a fejlődés olyan formája, amely a jelen igényeinek kielégítése mellett nem fosztja meg a jövő generációit saját szükségleteik kielégítésének lehetőségeitől.” Ehhez olyan technológiákat kell bevezetni, melyek kímélik a környezetet és a nem pótolható energiakészletek felhasználásában a jelen igényei mellett figyelembe kell venni a jövő igényeinek kielégíthetőségét is.”

Pócspetri Község területén a terv az átmenő országos mellékút a települési terület súlypontjából való kivezetéssel nem, viszont a közlekedési csomópontok kiépítésével számol. Az országos mellékúton való átkelés balesetmentes átvezetése jelenleg megfelelő. A kialakult területhasználatok megmaradnak, a területek intenzív kihasználását a szintterületi mutatók csökkentésével lehet biztosítani.

„A fenntarthatóság a településtervezés vonatkozásában a települési környezeti állapotok kérdésköre, a területek terhelhetősége kapcsán merül fel a leggyakrabban. A légszennyezés, a zaj egy adott területen még megengedhetőnek tartott határértékei pontosan számszerűsíthetők, és egyre kifinomultabb technikák állnak a tervezés rendelkezésére ahhoz, hogy megfelelő szabályozással ezek között a keretek között legyen tartható a környezet szennyezettsége. Más azonban a helyzet a beépítés intenzitásával, sűrűségével, mely nem rendelkezik az előbbiekhöz hasonló számszerűsített, pontos és számon kérhető normatív értékekkel.”⁴

„A fenntarthatóság egyszerre követeli meg a városok környezetszennyező hatásainak jelentős csökkentését, a városi hagyományos értékek, a városi örökség védelmét (az épített környezet, közterek, zöldterületek, a városok körüli kultúrtáj védelmét) és igényli a modernizációt, a jelentős fejlesztéseket.”

Pócspetri község esetében a globális szintet az OTTrT alapján, a városnak az azzal való egyezőségével lehet biztosítani. A regionális szintet ma már a – Kistérségi koncepció hiánya mellett – Megyei Területrendezési tervvel lehet értelmezni.

A kialakult településszerkezet megtartása és óvatos továbbfejlesztése a meglévő települési épített értékek védelme, a terep adta adottságok, a kultúra megőrzése mellett terepet ad a mai kor adta új technológiák kiépítésének (pl. környezethasználat előtérbe kerülése a szabadidő aktív figyelembe vétele mellett, a motorizáció fejlődéséből eredő káros jelenségeinek csökkentése, a kerékpárutak kiépítése, teljes közművesítés biztosítása). Mindezt a települési-térségi összefogás segítségével kell megoldani.

A településnek a fenntartható fejlődés elveivel összhangban az alábbi részcélok megvalósítására kell törekednie:

- a kompakt településszerkezet megteremtésére, amelyben intenzívek a kölcsönhatások és együttműködések, mérsékeltek az utazási távolságok, korlátozott az urbanizált területhasználat kiterjedése és hatékony az energiafelhasználás;
- a településszerkezet tagolására beépítetlen területekkel, zöldterületekkel és szellőztetést biztosító zónákkal;
- a településen belüli és települések közötti utazási, közlekedési szükséglet mérséklésére; optimalizálni kell a munkahelyek, lakóterületek, szolgáltatási és közlekedési hálózatok elhelyezkedését;
- a települési zöldterületek bővítésére és minőségi fejlesztésére, hálózatba kapcsolva őket;
- beruházások esetén a barnamezős területek (használaton kívüli mezőgazdasági, ipari területek) hasznosítására, és kerülni kell a zöldmezős beruházásokat.
- az energiahatékonyság növelése, a megújuló energiák felhasználása, területek kijelölése
- A közüzemi ellátás (víz, hulladék, energia, közvilágítás) és fogyasztás szabályozása, klímabarát ösztönzők és korlátozások alkalmazása (pl. a szelektív hulladékgyűjtés vagy víztakarékosság ösztönzése)
- A településen a fényszennyezés csökkentése, pl. az épületek, közterületek, reklámelemek megvilágítása által, szabályozható energiatakarékos fényforrások alkalmazása.

Átfogó fejlesztési célok: IV. Településközi együttműködés

A szomszédos településekkel való együttműködés erősítésére van szükség, hogy a település megtalálja szerepét a járáson belül. Célszerű a gazdasági funkciók terén a tematikájában rokon elemek területi csoportosításának növelése, összetartozásának erősítése. A térségi szerepet a fejlesztések tovább növelésével lehet elérni.

Pócspetri ellátási és szolgáltatási feladatokat vállalhat át a térségi településektől. A településközi együttműködés alapja, hogy az érintett települések közös célokat állapítsanak meg.

A szomszédos települések bizalmát és tetszését el kell nyernie Pócspetri Községnek, így azokkal együtt a helyi támogatásokat kellene kiterjeszteni más települések lakosaival, vállalkozóival együtt, ezek mellett a szomszédos

⁴ Forrás: Gömör János-Hübner Máttyás-Tóth Zoltán: A településfejlesztés és rendezés tervezése

településekkel – elsősorban Máriapócs Várossal – közös programok szervezése, közös pályázatok benyújtása is cél. A térség településeinek együttműködése az erőforrások kombinációját igényli.

A környező településekkel kompromisszumot kell kötni, ezáltal azok erősítenek egymást. Eleinte helyi finanszírozásból kis lépések megtételére van szükség, aztán majd országos és uniós források bevonásával célszerű fejlődést elérni. Pócspetri Községnek a vonzáskörzetében lévő településekkel összefogva önerőből kell elkezdni építkezni, az alulról jövő kezdeményezéseket támogatnia kell.

Adottságaira alapozva Pócspetri lehetőségei nincsenek kihasználva a kereskedelmi, szervezési és irányítás funkciók terén, melyek az erősödő gazdasági viszonyok és funkciók, a rendelkezésre álló képességek, kezdeményezések és a humán erőforrás elérhetősége adja meg. A kistérségi funkciók erősödéséhez hozzájárul a kereskedelmi funkciók fejlesztése és az irányítási és szervezési funkciók hatékonysági elemeinek javítása.

Közigazgatási funkciók terén a járás által leosztott feladatokhoz, a magasabb szintű településfejlesztéshez szükséges helyek és centrumok kialakítása a Község számára hosszú távú erősödést alapíthat meg.

A közigazgatásban lezajlott átrendeződések és átszerveződések hatására a település kisebb intézményi és szolgáltatási adminisztratív központok megszerzését eredményezheti. E téren az ellátottséghez kötött feltételek megteremtésére és kiépítésére van szükség.

Az egészségügyi ellátás szerepe javítja a szociális és egyéb területeken jelentkező térségi problémák megoldásának lehetőségeit. A szociális területen a nappali és bentlakásos intézményekkel kapcsolatos lehetőség merülhet fel, míg az egyéb területen a térségi szolgáltatások központjának csatlakozásról lehet szó. Jelentős térségi funkciók betöltésére adnak módot az adott területen, hosszabb távon számottevőek az általános funkcióbővítési és –erősítési hozadékaik.

A fentiek megvalósulását az alábbi részcélok biztosítják:

- közös programok, közös pályázatok,
- közigazgatást érintő fejlesztések, közelebb hozni az ügyfelekhez az ügyintézés,
- egészségügyet érintő együttműködések.

2.2.1 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

Jövőkép - átfogó célok

Az épített környezet alakításáról és védelméről 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. § (1) bekezdésének megfelelően a településfejlesztési koncepció hosszú (10 évet meghaladó) időtartamra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására. A koncepció meghatározza a település átfogó fejlesztését szolgáló célkitűzéseket, az azokhoz kapcsolódó részcélokat, valamint a célok értelmezését. A településfejlesztési koncepcióban foglaltakat a települési önkormányzat döntéseiben érvényesíti.

Aktív jövőkép:

Pócspetri aktív jövőképét alapvetően a meglévő értékek megóvásával és a fejlesztésére alapozhatja meg. Az új értékek létrehozására a lehetőségek nyitottak, melyek a korlátok betartása mellett kiaknázásra várnak. A már meglévő értékek rendezésére, hasznosítására, fejlesztésére és azoknak a pótlására a gyengeségek kiküszöbölhetőek, és az értékekre és lehetőségekre alapozó jövőképet gátló veszélyek elhárítása a cél.

Passzív jövőkép

Pócspetri passzív jövőképe alapvetően az értékek fenntartása, a fejlesztési lehetőségek kiaknázása, a gyengeségek kiküszöbölésének megkezdése és az esetleges veszélyek elhárítása.

Az aktív és passzív jövőképek alapvető különbsége, hogy a megfogalmazottak egymástól térben és időben függetlenül valósulnak meg. Az aktív jövőképek azonnal, míg a passzív jövőképek halasztást is elbírnak a célok és feladatok megvalósítása érdekében.

A vázolt jövőképváltozatok megvalósulása a település fejlődését, a lakók elégedettségét, a meglévő és új vállalkozások virágzását eredményezheti. Pócspetri lakosságmegtartó képessége megnő elvárt színvonalat nyújtó szolgáltatásokkal. Amennyiben a fejlesztések megvalósulása elmarad, Pócspetri egy lesz a többi település közül, amely a település elöregedését, a leépülést választják.

Település fejlesztését szolgáló célok, melyeket mind térségi mikro körzeti szinten, mind helyi szinten kívánja megvalósítani, az alábbi célkitűzésekkel:

- közterületek tisztaságának biztosítása,
- közigazgatás minőségi fejlesztése,
- önkormányzati gazdálkodás javítása
- önkormányzati tulajdonú ingatlanok, közterületek és infrastruktúra fejlesztése,
- közlekedési hálózat fejlesztése,
- nevelési-, oktatási intézményrendszer fejlesztése,
- kultúra-, művelődés, identitás fejlesztése,
- sportélet és a szabadidős-sport fejlesztése,
- idegenforgalom és turizmus fejlesztése,
- környezetvédelem, levegőtisztaság javítása, fejlesztése,
- közrend és közbiztonság fejlesztése, javítása,
- munkahelyteremtés,
- a településfejlesztési és településrendezési feladatok összehangolása,
- településrendezési eszközök és a tényleges területhasználat közötti eltérések, konfliktusok feloldása,
- szomszédos településekkel való szoros együttműködés,
- gazdaság fejlesztése.

A célként megfogalmazott célkitűzések a területfejlesztési dokumentumokban megfogalmazott célkitűzések a magasabb szintű területfejlesztési dokumentumokhoz illeszkednek, azokkal nincsenek ellenmondásban.

A fentiek figyelembe vételével Pócspetri Község jövőképe 2030-ig a következő:

Pócspetri legyen a térségi erőforrásokra és együttműködésre alapozott, valamint a környezettudatosságban élenjáró, mintaeértékű térségközpont települése, ahol a kiegyensúlyozott és fenntartható fejlesztés eredményeként az aktív, egészséges és családokban gyarapodó társadalom számára az életminőség magas színvonala, a biztos megélhetés, valamint a nyugodt, kulturált életfeltételek egyaránt biztosítottak.

A fenti jövőkép integrált módon fogalmaz meg egy 2030-ra reálisan elérhető, értékekre és lehetőségekre alapozott, tudatos fejlesztés eredményeként biztosítható célállapotot. A 2030-ra vonatkozó vízió részletesen kibontva a következő:

Társadalmi jövőkép

- **Egészséges lakosság**

Magyarország községeinek átlagához képest kedvezőbb egészségi állapot, magasabb születéskor várható átlagos élettartam. Mindez a magas színvonalú egészségügyi ellátásnak, prevenciók rendszerének és a lakosság magas öngondoskodási szintjének köszönhető. A tudatos fogyasztás, az egészséges táplálkozás széleskörűen elterjedt, melyben nagy szerepe van az országosan is élenjáró agrár-élelmiszeripari szektornak. Az aktív életvitelt szolgálják a javasolt sport- és szabadidős szolgáltatások. A gyermekek folyamatos és tudatos bevonása, motiválása mellett az aktív életvitelhez szükséges feltételek minden korosztály számára biztosítottak és hozzáférhetők. A kulturális- és sportélet valódi közösségeket kovácsol, ahol az emberi kapcsolatok, interakciók biztosítják, hogy az elmagányosodás, elszigetelődés szintje csökkenjen, a „lelki” egészség, a kiegyensúlyozott,

harmonikus, értékes életvitelhez nélkülözhetetlen társas kapcsolatok is megerősödjenek, bővüljenek. Az aktív kisközösségek egyben védőhálóként működnek, a tagok figyelnek egymásra, a sokszor súlyos, adott esetben bűnelkövetéshez is vezető szociális, pszichés problémák azonosítása és a magas színvonalú ellátórendszerbe való becsatornázása időben megtörténik.

- **Toleráns lakosság, toleráns Község**

Békés egymás mellett élés, a közösségi normák elfogadása és betartása mellett az eltérő kulturális háttérből adódó értékek védelme, kölcsönös megismerése és elismerése. A szemléletformálásnak, az aktív közösségi életnek köszönhetően a kirekesztés szintje alacsony, az eltérő életvitelből eredő konfliktusok száma minimális. A munkáltatók és a települési szolgáltatások az esélyegyenlőség szempontjait maximálisan figyelembe veszik működésük során. Az idősebb korosztály szociális körülményeinek javítása szintén prioritást élvez.

- **Fiatalodó lakosság**

Pócspetri Község népességmegtartó ereje nő, az itt felnövő, de a felsőoktatás miatt más Községben diákoskodó fiatalok közül meghatározó azok aránya, akik a családi élet és / vagy karrierjük színhelyéül Pócspetrit és a kistérséget választják, és visszatérnek a településre. Az itt működő, magas színvonalú, agrár-élelmiszeripari ágazat sokoldalú munkalehetőségek pozitív migrációs egyenleget eredményeznek. Összességében 2030-ra kis mértékben nő a lakosság, s ezen belül is a 40 év alattiak száma.

- **Képzett lakosság**

A magas minőségű közoktatás és környező nagyvárosok magas szintű felsőoktatása, a sokszínű felnőttképzés és az élethosszig tartó tanulás szintjének növelése révén a lakosság képzettségi szintje magas lesz, képes a változó gazdasági kihívásokra rugalmasan reagálni. A tanulás szempontjából hátrányos helyzetű célcsoportok számára mind módszertanilag és intézményi szempontból, mind anyagilag biztosított, hogy a munkaerőpiacon az esélyekhez hozzáférjenek, képességeiket kibontakoztathassák.

- **Lokálpatrióta, aktív közösségi életet élő lakosság**

A Község lakói szeretik Pócspetrit, a „közös ügyek” egy emberként képesek a lakosság többségét mozgósítani. A lakosság és a civil közösségek ápolják, őrzik a települési örökséget, aktívan részt vesznek a Község kulturális identitásának megerősítésében. Az emberléptékű környezet olyan közös érték, melyet mindenki fontosnak tart.

- **Vendégváró és vendégszerető lakosság**

Az itt élők kedvesek, segítőkészek és felkészültek a vendégek fogadására. Büszkék településükre, a nyugodt, egészséges természeti környezetre. Az idegenforgalmi fejlesztések elengedhetetlen feltétele egy erős marketing, továbbá a szállásférőhelyek számának növelése.

Gazdasági jövőkép

- **Biztonságos megélhetést nyújtó település**

Minden dolgozni szándékozó ember számára biztosított a jövedelemszerzés. A Község és a kistérség munkahelyi kínálata széleskörű lesz, a munkaerőpiaci kereslet és kínálat kiegyensúlyozott, a munkahelyváltáshoz a szükséges képzési, felnőttképzési rendszerek és egyéb segítő szolgáltatások az igényeknek megfelelően, kellően rugalmasan működjenek.

- **Erős, versenyképes vállalkozások**

Amelyek a térségi foglalkoztatásban betöltött jelentős szerepük mellett a Község gazdálkodásában, a településfejlesztés forrásainak megteremtésében is kulcsfontosságúak. A vállalkozói kultúra erős, a vállalkozók és a vállalkozni szándékozók rendelkeznek a szükséges ismeretekkel, számukra rendelkezésre állnak a vállalkozásokat érintő helyi és országos szintű naprakész információk. A vállalkozói szektoron belül erős az együttműködés.

- „Zöld gazdaság” mintatelepülése

Pócspetri gazdasági szektorában meghatározó jelentőségű az önfenntartást biztosító energiagazdálkodás, mely a megújuló energiák megtermelésére épül. Az alkalmazás nem csak a lakosság ellátását biztosítja, hanem a Község gazdasági és intézményi ellátásában is fontos szereppel bír. Az anyag-és energiatakarékos technológiák és innovatív eljárások alkalmazása magas szintű a gazdasági szektorban is. Az épületenergetikai korszerűsítésekben közreműködő építőipari szolgáltatások képesek „megújulni”, képesek a legújabb technológiák, eljárások alkalmazására. A települési szolgáltatások területén az alacsony széndioxid kibocsátású technológiák alkalmazása magas szintű.

- A gazdaságot kiszolgáló kiépített infrastruktúrák és szolgáltatások

Pócspetri térségi megközelítése közúti szempontból biztosított, az áruszállítás feltételei az intermodalitás igényeit is kielégítik. A Község országos elérhetősége a gyorsforgalmi út közelsége miatt jónak mondható. A gazdasági övezetek megközelíthetősége jó minőségű, konfliktusmentes az egyéb funkciók szempontjából. A munkavállalók térségi szintű mobilitásában a jól szervezett, környezetbarát, intermodalitást is komfortosan biztosító közösségi közlekedés és az egyéni közlekedés – közte a kerékpáros közlekedés – hálózatai is magas szinten kiépítettek lesznek. A vállalkozói övezetek rendezettek, jól kiépítettek, képesek kielégíteni a legmagasabb szintű beszállítói elvárásokat is.

Környezeti jövőkép

- Értéktörző használat

A település megőrzi, védi a táji, természeti és épített örökségi értékeit, ugyanakkor az értékek megőrzésének figyelembe vételével törekszik hasznosításukra, ezáltal is biztosítva a fenntartás szempontjait.

- Vonzó településközpont és lakóterületek

Gyalogos sétányokkal átszőtt zöldterületek, középületei karban tartottak, a terület funkcionális összetétele sokszínű, a kereskedelmi, szolgáltatási funkcióknak köszönhetően a napi vásárlások helyben elintézhetőek. A településközpont a pezsgő települési élet színtere, központi találkozási pontja, közösségi tere. A lakóterületek tiszták, rendezettek, a közterületek jó minőségűek, az épületállomány sokszínű – eklektikus hangulatot kölcsönözve a településnek.

- Térségi zöldterületi hálózat

Pócspetri a jól karbantartott, szabadidős és rekreációs célokat is szolgáló zöldterületek lakosságszámra vetített nagysága magasan a többi térségbeli Község átlagán van, a zöldterületek közötti kapcsolat nem biztosított.

- Egészséges lakókörnyezet

A tudatos fejlesztésnek, a „zöld gazdaság” térnyerésének, a zöld területek növelésének és karbantartásának, a Községi közszolgáltatásokban alkalmazott környezetbarát technológiák alkalmazásának és nem utolsósorban a lakossági szemléletváltásnak köszönhetően Pócspetri környezeti minősége kimagasló, alacsony a szállópor koncentrációja és a zajszennyezés, a lakókörnyezet tiszta, esztétikus.

A település fejlesztését szolgáló célok vizsgálata:

Átfogó célok	Rész célok
<p>I. Népeségmegtartás</p>	<p><u>Népeségmegtartás általánosan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ közösségi célokra alkalmas közterületek kialakítása ▪ a lakó- és kereskedelmi ingatlanok felújítása ▪ a civil élet élénkítése ▪ a társadalmi viszonyok javulása, esélyegyenlőség <p><u>Közrend és közbiztonság fejlesztése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - közterület felügyeleti funkció - polgárőrség fejlesztése ▪ munkahelyek teremtése ▪ közművek kiépítése, fejlesztése
	<p><u>Életkörülmények javítása</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ életminőség javítása, megélhetési gondok ▪ csökkentése ▪ középületek fejlesztése, színvonalainak növelése, nevelési-, oktatási intézményrendszer fejlesztése - színvonal emelése - ellátás kiterjesztése infrastruktúra fejlesztés ▪ innovatív intézmény vagy szolgáltatás ▪ létrehozása ▪ szabadidő eltöltés feltételeinek növelése, bővítése, kultúra-, művelődés, identitás fejlesztése - kulturális rendezvények biztosítása - programszervezés - helyi közösségerősítés, sportélet és a szabadidős-sport fejlesztése - helyi sportélet színtereinek fejlesztése ▪ civil élet támogatása, településen belüli kommunikáció javítása - önkormányzat és lakosság között
	<p><u>Infrastruktúra fejlesztése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kerékpárút, járdaépítés, utak felújítása, közlekedési hálózat fejlesztése - a teherforgalom mérséklése, korlátozása - parkolási feltételek javítása, - kerékpárút hálózat kiépítése ▪ közművek felújítása, új beépítésre szánt területen a közművek kiépítése, ▪ intézmények fejlesztése, újak építése – új

	<p>óvoda épület.</p> <p>Önkormányzati tulajdonú ingatlanok, közterületek és infrastruktúra fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> - önkormányzati épületek felújítása - közterületek javítása, rendezése - közmű- és közlekedés fejlesztése - természeti és épített értékek védelme - településkép javítása, zöldterület létesítése
II. Gazdaságfejlesztés	<p><u>Munkahelyteremtés</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ humán erőforrásprogram keretében a munkaerő tartalék átképzése, - vállalkozói kedv növelése - munkahelyteremtő vállalkozások segítése ▪ a felsőfokú képzés térséget érintő biztosítása, ▪ a fiatalok identitástudata alakítása, az itt maradás érdekelttségének kialakítása, ▪ a lakónépesség mobilitási képességét a közlekedési infrastruktúrák fejlesztése elősegíti, a közlekedés és elérhetőség javul, a települési kapcsolatok napi igénybevétele, fejlődése a lakónépesség helyben maradását generálhatja ▪ Önkormányzati gazdálkodás javítása - önkormányzati vagyon gyarapítása
III. Településkép javítás, környezetfejlesztés	<p><u>Öfenntartás elősegítése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vállalkozói kedv elősegítése ▪ mezőgazdaság helyreállítása, támogatása ▪ alternatív növénytermesztés és feldolgozás
	<p><u>Szolgáltatásbővítés</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rekreációs területek kiépítése, fejlesztése ▪ vendéglátó egységek fejlesztése ▪ kulturális programok rendezése ▪ Környezetvédelem, levegőtisztaság javítása, fejlesztése - megújuló energiaforrások lehetőségeinek biztosítása - környezettudatos hulladékgazdálkodás természeti környezet megőrzése
	<p><u>Turizmus fejlesztése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ helyi identitás erősítése ▪ új, piacképes kínálatok kimunkálása ▪ szálláshelyek kialakítása
	<p><u>Horgász-vadászturizmus fejlesztése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ idegenforgalom erősítése ▪ igények felmérése
IV. Településközi együttműködés erősítése	<p><u>Településközi együttműködés általánosan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ közös programok, közös pályázatok, ▪ közigazgatást érintő fejlesztések, közelebb hozni az ügyfelekhez az ügyintézés, Közigazgatás minőségi fejlesztése: - ügyfélfogadási idő kinyújtása - teljeskörű, ügyfélbarát, elektronikus ügyintézés ▪ egészségügyet érintő együttműködések.

A jövőkép és a hosszú távú célok összhangja a hasonló időtávú koncepciókkal (OFTK, megyei koncepció)

A jövőkép és a hosszú távú célok összhangja az OFTK-val

A 2014 januárjában elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) négy hosszú távú – 2030-ig szóló – átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt fogalmaz meg, amelyekhez a koncepció jövőképe és átfogó célkitűzései szorosan illeszkednek.

Átfogó célok illeszkedése

Értéktermelő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés: Az OFTK keretében megfogalmazott egyik átfogó cél a gazdasági növekedés, fejlődés és jövedelemtermelés biztosítása. Pócspetri településfejlesztési koncepciójának **„Gazdaságfejlesztés”** átfogó célja teljes mértékben összhangban áll az OFTK ezen céljával, valamint a cél elérése érdekében megjelölt kiemelt eszközökkel (a gazdaságba történő beruházások és a vállalkozásfejlesztés támogatása, a kis- és középvállalkozások megerősítése). Mind az OFTK, mind a településfejlesztési koncepció esetében az egyik átfogó cél fókusza a gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatás növelése és a vállalkozások fejlesztése.

Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom: Az OFTK ezen átfogó célja a társadalomra, az életminőség javítására fókuszál összhangban Pócspetri **„Népességmegtartás”** elnevezésű átfogó céljával, amely a Község társadalmi, szociális problémáira fogalmazza meg a legfontosabb fejlesztési stratégiákat.

Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme: Az OFTK átfogó célként fogalmazza meg az erőforrások megőrzését a jövő generációinak számára. Ezzel a céllal részben koherens Pócspetri koncepciójának **„Településkép javítás, környezetfejlesztés”** átfogó célja. Ezen átfogó célt szolgáló rész cél az energiahatékonyság növelésére, a megújuló energiaforrások alkalmazásának terjesztésére fókuszál.

Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet: Ez az átfogó cél OFTK területfejlesztési, térszerkezeti céljait integrálja. Kimondja, hogy többközpontú térszerkezet megvalósítása érdekében szükséges a gazdasági fejlődést biztosító beruházások területi terítése, a versenyképességet segítő térszerkezet, valamint a térségi kapcsolatok kialakítása, erősítése.

A térségi integráció elmélyítéséhez szükséges a város-vidék kapcsolatok megújítása, a térségi autonómia, az önálló és önfenntartó képesség erősítése. A területi kohézió és a térségi esélyegyenlőség erősítéséhez kiegyensúlyozott térszerkezet, területi kiegyenlítődség, a perifériák és elmaradott térségek felzárkóztatása, a térségi sajátosságoknak megfelelő térségi fejlődési pályák kialakítása szükséges. **„Településközi együttműködés erősítése”** törekvés a kiegyensúlyozott térségi fejlődést elősegítő, környező településekkel való együttműködési lehetőségeket foglalja magába, így illeszkedik az OFTK fenntartható térszerkezet kialakítására irányuló céljához.

Pócspetri településfejlesztési koncepciójában megfogalmazott részcélok illeszkedését az OFTK specifikus céljaihoz alábbi táblázat mutatja be:

A településfejlesztési koncepció rész céljainak illeszkedése az OFTK-hoz

	Az OFTK specifikus céljai	Pócspetri Község Településfejlesztési Koncepció rész céljai
Szakpolitikai célok	1. Versenyképes, innovatív gazdaság	Munkahelyteremtés
	2. Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság	Turizmus fejlesztése
	3. Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás	Életkörülmények javítása
	4. Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I	Munkahelyteremtés
	5. Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom	Önfenntartás elősegítése
	6. Jó állam, szolgáltató állam és biztonság	Településközi együttműködés általánosan
	7. Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme	Szolgáltatásbővítés
Területi célok	1. Az ország makroregionális szerepének erősítése	Nem releváns
	2. A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat	Nem releváns
	3. Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése	Önfenntartás elősegítése
	4. Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése	Vallási-, falusi-, vadászturizmus fejlesztése
	5. Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés	Infrastruktúra fejlesztése
	6. Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása	Infrastruktúra fejlesztése

A jövőkép és a hosszú távú célok összhangja a megyei területfejlesztési koncepcióval

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 2014-ben elfogadott területfejlesztési koncepciója három átfogó és 4 tematikus, illetve 3 területi stratégiai célt jelölt ki. Az átfogó célok ötvözik a megye legfontosabb gazdaságpolitikai, társadalompolitikai, ökológiai kihívásokra adott válaszait.

Az aktív megye – Értékteremtő közfoglalkoztatás és az aktivitás növelése: Az aktív megye átfogó cél a foglalkoztatási, munkaerő piaci kérdéseket és a munkahelyteremtéssel kapcsolatos gazdaságfejlesztési célokat integrálja. Pócspetri településfejlesztési koncepciójának „Gazdaságfejlesztés” átfogó célja teljes mértékben összhangban áll Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ezen átfogó céljával, mindkét koncepció egyik fő célja a foglalkoztatás és aktivitás növelése.

A szolidáris megye – A szegénység felszámolása és a leszakadó térségek felzárkóztatása: A szolidáris megye Szabolcs-Szatmár-Bereg megye legégetőbb társadalmi, szociális problémáira és a tartós leszakadással veszélyeztetett térségek felemelésére fogalmazza meg a legfontosabb fejlesztési stratégiákat. Ezzel Pócspetri koncepciójának „Népességmegtartás” átfogó célja biztosítja az összhangot, mivel mindkét koncepció fő célkitűzései között szerepel a társadalmi különbségek csökkentése és a lakosság életminőségének növelése.

A vonzó megye – Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése: A vonzó megye azokat a fejlesztéspolitikai irányokat jelöli ki, amelyek egy ideális és fenntartható ökológia állapotot megtartása mellett egy befektető- és vállalkozásbarát üzleti környezetet hoznak létre, a helyi közösségek

életminőségét javítják és az ide érkező turisták igényeit, szükségleteit is kielégítik. Összességében ugyanezek a célok jelennek meg Pócspetri jövőképében és átfogó célkitűzésében.

A településfejlesztési koncepció rész céljainak illeszkedése a megyei célkitűzésekhez

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Településfejlesztési Koncepció stratégiai céljai	Pócspetri község Településfejlesztési Koncepció rész céljai
1. Versenyképes élelmiszergazdaság: Az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon	Munkahelyteremtés Önfenntartás elősegítése
2. Zöld megye: Zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás	Szolgáltatásbővítés
3. Proaktív megye: A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása	Munkahelyteremtés Életkörülmények javítása
4. Képzett megye: Rugalmas szakképzési, felsőoktatás és innovációs környezet kialakítása	Munkahelyteremtés Életkörülmények javítása
5. Fejlett centrum: A nyíregyházi agglomerációnak, mint gazdasági, foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumnak a fejlesztése	Munkahelyteremtés
6. Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok: A megyei gazdasági decentrumainak és járásközpontjainak funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése	Településközi együttműködés általánosan
7. Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák: A megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése	Munkahelyteremtés Életkörülmények javítása Településközi együttműködés általánosan

H A T Á S V I S E L Ő K											
H A T Ó T É N Y E Z Ő K		Településfejlesztési- rendezési dokumentumai	Település társadalma	Humán infrastruktúra	Gazdaság	Önkormányzati gazdálkodás	Táji, természeti adottságok zöldfelületi rendszer	Épített környezet	Közlekedés	Közmű	Környezetvédelem, klimatikus viszonyok
	Településfejlesztési- dokumentumai		+	+	+	+	++	++	++	++	++
	Település társadalma	+		+	+	0	-	-	-	-	-
	Humán infrastruktúra	+	+		+	++	0	-	-	-	-
	Gazdaság	+	+	+		0	+	0	++	+	0
	Önkormányzati gazdálkodás	+	+	++	0		+	+	+	++	+
	Táji, természeti adottságok zöldfelületi rendszer	+	0	-	-	+		++	+	++	+
	Épített környezet	+	++	+	+	+	++		++	++	++
	Közlekedés	+	-	+	++	+	+	++		+	++
	Közmű	+	+	+	++	++	+	++	+		+
Környezetvédelem, klimatikus viszonyok	+	++	++	++	+	++	++	++	+		

Illeszkedés- kölcsönhatás kapcsolat:

++ erős közvetlen kapcsolat, + áttételes kapcsolat, 0 nincs kapcsolat, - bizonytalan kapcsolat

Településrendezést érintő célok

Településszerkezet, humán infrastruktúra

A településszerkezet fejlesztésének legfontosabb céljai az alábbiak:

- tudja befogadni az új térségi (idegenforgalmi és közlekedési) szerepkörből adódó új funkciókat, melyek elsősorban intézményi- és különleges intézményi funkciók (vendéglátás, rendezvényter, kiállítási terület, szabadidős funkciók, zöldterületek),
- biztosítsa a Község igényeihez szükséges területeket (lakásellátás, gazdasági területek),
- korszerűsítse a belső közlekedési hálózatot, csökkentse a településközpont forgalomterhelését, a környezetszennyezést, növelje a csillapított forgalmú zónát, javítsa a települési életkörülményeket és a biztonságot.

Az új funkciók befogadásához és a belső területi igények kielégítéséhez:

- elsősorban a belterület tartalékait és a településközpontban a kertvárosi karaktert is hordozó, léptéket megtartó intenzitás-növekedésben rejlő tartalékokat,
- másodsorban a belterülethez és a közúthálózat fejlesztéséből adódóan a csomópontokhoz a külterületen közvetlenül csatlakozó területek tartalékait kell kihasználni. A külterület természet közeli állapotban megtartandó területei ún. különleges mezőgazdasági területek, ahol a rendeltetés sem változhat.

Stratégiai fontosságú gazdaságossági-településüzemeltetési elv, hogy a beépítésre szánt terület csak indokolt esetben növekedjen, és a belterületi tartalékokat elsősorban az intézményi rendeltetés befogadását biztosító úgynevezett vegyes felhasználási módú terület bővítésére, a lakásépítési igény egy részét biztosító lakóterületi fejlesztésre célszerű kihasználni. E belterületi tartalékokat részben a rendeltetés-módosítás jelenti, amikor a településközpont közvetlen térségében a jelenlegi lakóterületi felhasználás vegyes terület-felhasználásra módosul. Ezáltal nő a vegyes (lakó- és intézményi rendeltetés elhelyezésére szolgáló) terület, másrészt a központ urbánusabbra történő át- és beépülésében rejlő intenzitástartalék, harmadrészt a nagymélységű telkekből álló tömbök belső részeiben alakítható új lakóterületek ilyenek.

Pócspetri lakónépességének a további szinten tartását meg kell oldani, kismértékű növelését el kell érni, melynek a regionális és a települési infrastruktúra fejlesztése, az életfeltételek javítása, a térség és a település elérhetőségének és közlekedésének a javítása, általában a mobilitási képesség növelése az eszköze. Cél a terv távlatában a stagnálás, vagy a minimális növekedés elérését tűzi ki a fejlesztési koncepció hosszú-távon.

Az adottságokból és folyamatban lévő fejlesztésekből kiindulva reálisan az alábbi népességszámmal lehet kalkulálni középtávon:

2025. év	1 800	fő
2030. év	2 000	fő

A lakóterületi fejlesztés és új lakótelkek kialakítása céljára igénybe vehető területek:

- a lakófunkció terén mind a még jelentős számú beépítetlen építési telek által – kb. 4-6 % –, mind pedig a nagyobb mélységű tömbök feltárásával kínálkozó telekalakítással,
- Szabolcs utca és a Kállósemjéni út üres telkei
- a Asztalos J. utca és Létai utca folytatásának területei

A telekstruktúrában és kínálatban a javasolt szerkezeti változások mellett létrejövő lakóterületek közül a településközpont közelében kisebb méretű, és vegyes, valamint falusias lakótelkek alakuljanak ki. Ezek javasolt minimális mértékét 800-1.000 m²-ben célszerű szabályozni. A településközponttól távolabb lévő lakóterületeken is falusias lakótelkek kialakítását javasoljuk, melyeknek a tervezett minimális méretét pedig 1.200-1.400 m²-ben kell meghatározni.

Az idegenforgalom fejlesztése megköveteli a környezeti-kultúra fejlesztést is, így a pihenés-rekreációt és az aktív szabadidő eltöltést, a vendéglátást és a szolgáltatási funkciót zavaró tevékenységek, vagy a nagy mezőgazdasági, illetve tehergépjárművek tárolásának kihelyezését a településtestből, közterületek rendezését, fásítását, és a rendezett állapot fenntartását. Célszerű az ilyen zavaró funkciókat befogadó területek biztosítása, ahová azok kihelyezhetők. A kereskedelmi- szolgáltatói rendeltetés, a feldolgozó- és a beszállítói ipar fejlesztése mellett ez is igényli új gazdasági területek kijelölését.

4. HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL, A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

Pócspetri a Településfejlesztési koncepció elfogadását követően az abban rögzített célok eléréséhez szükséges a településrendezési, fejlesztési- és üzemeltetési feladat- és eszközrendszerét illeszteni (felülvizsgálni és módosítani) kívánja. A koncepció megvalósításához elengedhetetlenül szükséges a kitűzött célok és a megindult folyamatok határainak folyamatos figyelemmel kísérése, illetve mérése beleértve a pozitív és negatív hatásokat egyaránt, amely az egyes tématerületekért felelősök feladatát kell, hogy képezze. A hatások mérésére alkalmas megbízható módszereket kell kialakítani és alkalmazni, majd visszacsatolni a pozitív, előremutató hatások felerősítésével és a negatív folyamatok kiszűrésével.

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A jövő nem egyetlen lépéssel, akcióval jön létre, valósítható meg. Ahhoz, hogy a Pócspetri által kértelt jövő megvalósítható legyen, meg kell határozni azt a tevékenységsort, akciót, amely tartalmazza a településvezetőkre váró feladatokat. Mindaz, amit a közösség a jövőképből önmaga számára kitűzött a célkövető menedzselés tesz lehetővé.

A cél kitűzése mellett meg kell határozni a rendelkezésre álló vagy állítható (nem csak az önkormányzati, közösségi) eszközöket és meg kell fogalmazni az egymásra épülő lépések sorát, azaz ki kell tűzni a célhoz vezető utat. A fejlődés eredményessége érdekében elengedhetetlen a tudatos folyamatirányítás. Az „AKTÍV” Pócspetri jövő megvalósításának az alábbi három komponensét szimultán kell kezelni:

- a gazdaság szereplőinek együttműködése
- Közösségi részvétel (participáció) - a fejlesztések iránti bizalom megteremtése
- minőségi falusi turizmus megvalósítása - a vállalkozások fejlesztése által

Egy folyamatos hosszú távú eredmény eléréséhez nem elégséges csak egyet, vagy kettőt ezekből bevezetni, egyszerre szükséges minden komponens kezelése. A változást, megújulást irányítani és menedzselni kell.

Pócspetri fejlesztése számára igénybe vehető forráslehetőségek

- EU források (pályázatok, támogatások)
- állami források (normatív hozzájárulások, kiegészítő támogatási rendszerek, átengedett központi adó, saját ár- és díjbevételek)
- helyi adók: (ingatlanadó, kommunális adó, idegenforgalmi adó, iparűzési adó)
- saját vállalkozási bevételek

Pócspetri számára is kulcsfontosságú, hogy miként érvényesíti érdekeit, mivel alapvetően a forráslehetőségek is meghatározzák a jelen koncepcióban elfogadott célok megvalósulását. Ezért szükséges a külső forráslehetőségek (állami támogatások, régiókra jutó állami támogatások, EU támogatások és pályázatok) ismerete és a folyamatos tájékozódás.

A fejlesztési célok megvalósításához szükséges intézményfejlesztés

Az önkormányzati intézményrendszer főbb területei a teljesség igénye nélkül: közigazgatás, oktatás, egészségügy, szociális ellátás, kultúra, sport. A közszolgáltatást nyújtó intézmények fejlesztése magába foglalja a nevelési-oktatási intézmények, az egészségügyi szolgáltatások (házi orvosi/fogorvosi rendelők), a szociális és gyermekjóléti intézmények, illetve a kulturális és közművelődési intézmények fejlesztését is. A megfelelő infrastrukturális háttér kialakítása mellett fontos, hogy a közszolgáltatások, illetve közintézmények mindenki számára elérhetőek legyenek, így gondoskodni kell az intézmények komplex fizikai és infokommunikációs akadálymentesítéséről is.

Pócspetri intézményfejlesztési célja, hogy intézményrendszere mind településkörnyéki/mikro térségi, mind helyi szinteken minél szélesebb körű és fejlettebb legyen, annak érdekében, hogy elősegítse a fiatal lakónépesség helyben tartását, a vállalkozások betelepülésével és fejlődésével, biztosítsa a település minőségi életképességét, és további fejlődését.

Miután az intézményrendszer fejlesztése komplex, összetett feladat, számos közvetlen és közvetett, rövid- és hosszú távú hatással bír, ezért szükséges a település intézményrendszerének vizsgálata, a rövid- és hosszú távú fejlesztési elképzelésének rögzítése, szükséges szakmai, pénzügyi és időbeli ütemezés mellett.

A kohézió erősítése nem csak a térségek közti fejlettségbeli különbségek csökkentése miatt fontos, hanem a térségi szereplők közti együttműködés ösztönzése érdekében is. Ahhoz, hogy a fejlesztések érdemi hatást érjenek el, szükséges az egy térségben, vagy a fejlesztések egy szegmensében a közintézmények (önkormányzatok és intézményeik), illetve a magán (vállalkozások és a civil szervezetek) közti együttműködések ösztönzése. A projektek fejlesztésében, illetve a projektek megvalósításában, közcélú szolgáltatások működtetésben, vagy szabadidős programok szervezésében való együttműködés javítja a fejlesztések hatékonyságát, valamint serkenti a helyi identitás, kötődés erősödését.

Pócspetri hosszútávú jövője céljából csökkenteni szükséges a szereplők között az együttműködési készség hiányát, a partnerség elvének érvényesülésével.